

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoje
20 metų metams; 12 metų pusečiai.
UŽSIENIŲ kitur 30 argentinų metų arba 3 am. dol.
ADRESO pakeltimas veltus RASTUS ir prenumera-
tas siūsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 4-3259

Nr. 889. BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, LAPKRICIO - NOVIEMBRE, 17 D., 1949. METAI (AÑO) XXI

CONMEMORANDO EL DIA DE LA REPUBLICA LETONA

Conmemorando el 31° aniversario de la declaración de la Independencia de la República Democrática de Letonia, traemos algunos datos sobre el pueblo hermano Báltico, para el mejor conocimiento de nuestros lectores.

Los letones, al igual que sus vecinos del norte (los estonios) y del sur (los lituanos) habianse establecido en las orillas del mar Báltico antes que los eslavos. Los letones fundaron su capital, Riga, en el año 1200; contanto en la época de su independencia alrededor de 385.000 habitantes. Con una superficie de 65.791 km. c., alcanzando su población la cantidad de 2.000.000. En cuanto a su origen, los letones representan una rama separada de la familia de las naciones indoeuropeas. Cuenta con numerosos puertos, pudiendo mencionar a Riga, Liepaja, Ventspils. Sus fronteras están limitadas por el mar Báltico, Estonia, URSS., Polonia y Lituania. Su comercio comprende la importación de textiles, maquinaria agrícola e industriales, hulla, etc. y exporta maderas, papeles, lino, manteca, jamón, etc.

El Concejo del Pueblo Letón proclamó su Independencia el 18 de Noviembre de 1918 en Riga, su capital. Durante sus 22 años de vida independiente, Letonia ha demostrado al mundo entero su capacidad cultural y económica; su sistema de educación, de leyes (p.e. de divorcio) eran ejemplares. Entre sus hijos (menos de 1.000) que han sido admitidos a esta magnífica tierra argentina de libertad, llegaron numerosos intelectuales, entre ellos los Doctores Profesores hermanos Slautajtajs, de la Universidad de Riga, quienes han sido nombrados para trabajos científicos en las Universidades argentinas.

La revista "Letonia", editada en Buenos Aires, en su último número trae datos interesantes sobre el porcentaje de trabajadores, que en los Estados Bálticos era mayor de toda Europa: Lituania 67, Letonia 64, Estonia 63, superando hasta la "Patria de todos los trabajadores" — la Unión Soviética, en la cual trabaja solamente el 57 % de la población.

Letonia, al igual que sus vecinos Estonia y Lituania, ha perdido su independencia como víctima del convenio entre los dictadores Hitler y Stalin. El 23 de Agosto de 1939 Stalin y Molotov impusieron el así llamado "Pacto de ayuda mutua"; y a esto siguió en junio de 1940 la ocupación de los Estados Bálticos y la introducción de un régimen soviético, que ha convertido a los pueblos Bálticos en los esclavos de los ocupantes y actualmente sigue su exterminación: Los letones, estonios y lituanos son encarcelados o llevados a Siberia, son saqueados sus bienes y son colonizados con los rusos, traídos desde el Asia. Tal genocidio no debe tolerarlo el mundo civilizado!

La Asociación Letona en la Argentina conmemora el 31° aniversario de la Declaración de su Independencia el 18 del mes en curso en el Salón "La Argentina" con un programa artístico y conferencias de su Presidente el Sr. R. Klavins y del Dr. S. Slautajtajs, culminando el día 19 con una fiesta popular en el Club Lituano de esta Capital.

Sveicam Bralu Tautu Latviju Neatkaribas Dienā!

MUMS BROLISKOS LATVIŲ TAUTS JAUNIMAS SAVO TAUNINIJOSE RŪBUOSE. Latvijos Nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukaktį Latvijos Sąjunga Argentinoje mini 18. XI. 49 Buenos Aires salone „La Argentina“, koncertu ir prakalbotimis, 20. XI. 49 San Miguel Ev. Luit. bažnyčioje pamaldomis, o šį šeštadienį, 19. XI. 49 ruošia didelį vakarą visiems pabaltiečiams Lietuvių Klube, Boedo 737.

Min. Lozoraicio Veikla Amerikoje

ATSIRANDANTI OPOZICIJA RUSIJOJE

Rusijos diktatoriaus kas kart susilaukia vis didesnės opozicijos namie. Stalinus su savo tautieciu Beria, Politburo pabaisa, suprantami kaip vyriausi budeliai Sovietų Sąjungoje. Pavertęji laudis kas kart vis daugiau snabzdais apie nesibaigiamas su kancias ir apie vis labiau silstanti diktatorių ištovimą ir žiaurumą. Viešos opozicijos iš vergų pusės būti negali. Ji bręsta darbo masių mintyse. Kareivinėse pasirodo spaudinai lapeliai, apibūdinanti skirtumus tarpe dirbančiųjų masių ir sovietiškos ponijos.

Lapkričio 5, 1949 Pragoje tapo sušaudyti Prokes, Borkovec, Janda, Kocin ir Polesny. Lenkijoje ir Bulgarijoje taipgi eina „valymas“, panašus į tą, kuris Rusijoje „nušlavė“ nuo žemės paviršiaus Kamenava, Bucharina, Putna, Uborevičių ir kitus idealistus komunistus, nesutikusius su Stalino „komunizmu“.

Grakų komunistų vadas Markos taipgi pateko Stalino nemalonėn. Paskaitas Maskvon ir jo vardo daugiau nesigirdi. Hitleriškū būdu plėsdamas kaimynines tautas ir badu marindamas tarpybinę liaudį Stalinas ramina darbo mases pažadais, o pats su maršalais ir ponais lėbauja, jau ketvirtas dešimtmetis. Užtat kas kart vis didesnė opozicija pasireiškianti vergų masėse. Toji opozicija pasireiškė laudies barikadomis ir protestu prieš naujojią laudies vardo darbo masių pavergimui. Diktatoriui sprogus, užviešpataus demokratija. Pasiluosuos pavergtos tautos, jų tarpe ir Lietuva. Tada dar gyvi likę mūsų broliai pasakys ir laisukoje parašys, ką peryveno žiaurių azijatų priespaudoje.

SOVIETŲ DIPLOMATAI PAS ACHESONĄ

Prieš išskrendant Paryžium JAV u. r. ministeriui Dean Achesonui, Sovietų u. r. min. Andrei Vishinsky is New Yorko atskrido Vašingtonan ir sykiu su Sovietų ambasadoriu Aleksandru Panuškinu 7. XI. 49 aplankė Achesoną.

Pasikalbėjimas truko 15 minučių. Spaudos atstovams rusai pasakė, kad išvykstantiam į trijų didžiųjų pastartarimą savo kolegai jie pareiškė pagarbą.

— BUENOS AIRES mieste 4. XI. 49 mirė garsus Argentinos skulptorius, Augustas Riganelli, 69 m. amžiaus. Veliomis buvo runnų kilmės.

— LONDONO šalinomis, Rusija turi 6 savo kariuomenės divizijas prie Jugoalavijos sienos.

VISA SPAUDA PRABILO APIE LIETUVĄ

(Oro pasta „A. L. Balsui“)

Lietuvos laisvės byla pagyvėjo, atvykus Lietuvos diplomatiniam šefui, min. Stasiui Lozoraiciui iš Romos. Iš aerodromo iki viesbučio Plaza New Yorko jį oficiališkai palydėjo policijos garbės sargyba.

Min. St. Lozoraicis 20. X. 49 atidarė meno parodą New Yorke, kuri tęsiasi iki 20. XI. 49. Ta proga jo pasakyta kalba buvo transliuota per radiją ir atžymėta JAV dienraščiuose. Lozoraiciui pastrodius Jungtinių Tautų Organizacijos (UN), Sovietų atstovas Visinskis gavo progos pasikeikti jo įprastu žilumu. Spauda ir radio palaikiai minėjo p. Lozoraicio pasirodymą Jungtinėse Tautose.

Dedant pleninge urną su Jungtinių Tautų Charta po UN rūmų kertiųjų akmeniu, min. Lozoraicis buvo tų istoriškų ceremonijų dalyvių tarpe. Kaip žinoma, ta proga kalbas pasakė prezidentas Trumanas ir kiti žymūs valstybių vyrai. Kardinalas Spellman ministerį Lozoraicį priėmė labai širdingai. Jo koplyčioj ta proga įvyko specialės pamaldos už Lietuvą.

Plačiausia ir palankiausia apie min. Lozoraicio misiją prabilo „New York Times“ ir „New York Herald Tribune“ dienraščiai, mūsų diplomatinės šefui apsilankius su specialėmis audiencijomis pas UN pirmininką ir generalinį sekretorių.

UN organizacijoje p. St. Lozoraicis sustiko su įvairių valstybių atstovais, su kuriais jis yra pažįstamas iš nesenių laikų. Su jais jis pasikeitė išpildžiais ir gavo užtikrinimą, kad Lietuvos laisvės klausimas įgaus didesnį aktualumą.

Lapkričio 4, 5 ir 6 d. d. min. Lozoraicis dalyvavo Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese New Yorke.

Lapkričio vidury min. Lozoraicis lankėsi Vašingtone ir ten matėsi su JAV užsienių reikalų ministerijos žmonėmis State Departmente.

Tenka nuosirdžiai pasidžiaugti ministerio St. Lozoraicio apsilankymu Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Amerikiečių spauda paskelbė tokią būv. Lietuvos u. r. min. St. Lozoraicio pareiškimą, padarytą New Yorke, jam atvykus iš Romos: „Negaliu pasiepti savo sielvarto ir susirūpinimo, matydamas, kad Jungtinių Tautų Organizacija iki šiol dar neužvedė tarymo tarptautinių susikaltimų prieš Lietuvos ir kitų šalių laisvę ir egzistenciją. Sovietų okupacija palaikoma teroru, bet svarbiau-

ARGENTINOJ SUIMTI 705 RUSBERNIAI

„Minint 32 metų rusų revoliucijos sukaktį, 5. XI. 49 Buenos Aires komunistų partijos patalpose, c. B. Blanca 2246, policija suėmė ir per aplinkines nuovadas nugabavo vyrus į Villa Devoto kalėjimą, o moteris į San Miguel prieglaudą. Viso suimta 705 žmonės.

Nors policija buvo davusi leidimą susirinkti, bet miesto valdyba, atradusi kad patalpos nėra saugios, besirenkantiems liepė išsiskirstyti. Pasigirdo protestai ir „Viva Stalin“, „Viva Rusia“ šauksmai, kurie nutilo daboklėse.

Komunistų dienraštis „La Hora“ teigia, kad kova prieš komunistus vadovaujama iš Vašingtono. Tas pats dienraštis pažymi, būk sumtos ponios-draugės San Miguel prieglaudoje patalpintos vietos iš ten išleisti protestučių.

Argentinos komunistų partijos vadai Codovilla, Real, Larralde ir Alcira de la Peña, o taipogi „La Hora“ redaktoriai Espiro, Castró, Iscaro ir Lagunas patalpinti Villa Devoto kalėjimane. Jie išeis „švaresni“ negu juos sekanti pastumdėliai. Vietos spauda pažymi, kad rusų bernai buvo pradėję taip elgtis, lyg ši šalis būtų rusų kolonija. Rusų samdiniai patys, viešok nenori važiuoti į Rusiją.

6i lapkričio 7 įvyko puosnus banketas Sovietų ambasadoje, kurios viršininkas, Igor Budarin, priėmė ankštus ponus. Dalyvavo ir u. r. min. Dr. H. J. Páz ir šiaip aukšti diplomatai ir dideli ponai. Darbininkai tat ir kalba, kad bolsėviški ponai einį su visais ponais, o „Ivan Ivanovičiai“ pabūna tik „atpuskų ožiais“.

Didžiausioje Sovietų ambasados rūmų salėje kabėjo milžiniškas Stalino paveikslas. Didieji ponai buvo valdinami daugybe votkos, šampano ir brangiųjų ikrais „kaviar“, (o už juos galvas guldanti muškai — lazdomis). Tik Jugoalavijos ambasadorius Argentinoje, gen. majoras Franc Pirk, visiškai neatvyko didžiųjų ponų puoton, įvykuston bolsėvikų ambasadoje.

— ARGENTINOJE šiemetiniai kviečių pasėliai sieks 6 milijonus ha. sia ir lietuvių tautai pavojingiausia yra tai, kad lietuviai nuolat deportuojami. Prieš tokį užpuolka, kaip Rusija, Jungtinės Tautos turėtų išvystyti ekonominę ir diplomatinę spandimą, kad priverstų rusus pasitraukti iš Lietuvos.“

Seimo Dalyvis.

ASADO-PIKNIKAS, LIET. CENTRE, TABARE 6950,

Buenos Aires įvyks sekmadienį, 27. XI. 49. Pietums bilietus užsisakykite iš anksto. Piknikas su muzika ir šokiais tęsis iki nakties. Visus kviečia dalyvauti: Rengėjai.

ANGLŲ KARIKINKAS ATSIŠIUKRE NUO RUSŲ ŠOKĖJOS

Anglų brigadierius Gordon Redvers Way buvo priskirtas prie anglų kariuomenės Maskvoje. Ten apsidėdė operos šokėjų rusaitę, bet po dviejų dienų tapo atsauktas Londonan.

Rusai šokėjo netisėjo. Lapkričio 9, 1949 Londono teismas jam suteikė atsiskyrimą nuo savo žmonos, su kuria gyvena tik dvi dienas.

Kiti trys angliai, vedę rusaites Maskvoje ir negavę leidimų jas išsiųsti iš Rusijos, perskyrų negavo.

— SUOMIS O. ELO laimėjo pasaulinį individualio šaudymo čempionatą. Grupinio šaudymo pasaulinį čempionatą laimėjo argentiniečiai. Maskva perdavė Argentinos atstovui rusų turėtą šaudymo premiją. Argentinoje įvykusiame pasauliniame šaudymo čempionate taipgi pasidymėjo švedija, šveicarija, JAV ir kt. šalys.

— ARGENTINOS Patronato de Leprosos vykina vaju lėšų kėlimui lepra sergančių ligonių gydymui. Patronato pirmininkė, ponja Hersilia Casares de Blaquier, aukas prašo siųsti Centralinėn Rastinėn, J. E. Urburu 1018, Buenos Aires.

RUSAI NORI PRISIJUNGTI „GLOBOJAMAS“ TAUTAS

Pranešama iš Londono, kad rusai ruošiasi prisijungti prie Sovietų Sąjungos čekoslovakija, Vengrija, Bulgarija, Rumunija ir Albanija. O Lenkijos karal monisteriu paskirtas Sovietų Maršalas Rokosovskis. Jis pakeitė uniformą ir komanduoja Lenkijos kariuomenę.

Prijungimas planuojamas prekybos ir finansų „sursinimu“.

Jugoalavija neminama, bet manoma, kad Kremlius nuvertęs savo išpera, maršalą Tito, tikisi šeiminkaut ir Jugoalavijoje.

Baltijos tautos rusų imperializmas jau skaito sutreptomoms.

Vienok demokratinis pasaulis mano, kad bandydamas perdaug apžioti diktatoriaus Stalinas gali užsprinti ir nueit savo kolegos Hitlerio keliais.

ATVYKO NAUJAS AMERIKOS AMBASADORIUS

Prezidento Trumano paskyrimu, buvusis JAV ambasadorius Argentinoje, James Bruce, vadovauja Amerikos karine parama Europai. Naujas JAV ambasadorius, Stanton W. Griffis, 8. XI. 49 atvyko į Buenos Aires. Gimęs Bostone 1887 metais, baigė aukštusius mokslus, buvo karys ir diplomatas. 1947 buvo JAV ambasadorium Varšuvoje.

URUGVAJAUS PILIEČIAI, EIMANT SUSITARIMU su VAŠINGTONO VYRIAUSYBE, nuo 3. XI. 49 gali visiškai be vizų važiuoti į JAV, kaip turistai.

— BUENOS AIRES dienraščiui neisėjo 7. XI. 49, kadangi toji diena yra viena iš 8 dienų, kuriose turi būti laikraščiu parduvejai.

— JAV viceprezidentas S. Barkley, 72 m. amžiaus, 18. XI. 49 apsisveda su C. S. Hadley, kuriai sukako dar tik 37 pavasarai.

10.000 TREMTINIŲ PIETŲ AMERIKON

I. R. O. praneša, kad Pietų Amerikos šalys priims 10.000 tremtinių iš vakary Vokietijos zonų, po birželio 30, 1950.

— ARGENTINOS avių augintojai šiemet gaus 188.000 tonų vilnų.

DR. PETER OLINA, Latvijos atstovas Pietų Amerikai, rašytojas ir diplomatas. Min. Dr. Olina vadovauja Nepriklausomos Latvijos Pasitintinybei Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro.

ANGLAI SU AMERIKIEČIAIS METE „ATOMINĖ BOMBA“

Anglų ir amerikiečių atstovai Jungtinėse Tautose, Lake Success, patiekė dvylikos punktų planą, „amžinos taikos įgyvendinimui pasaulyje“.

Tai buvo anglo-amerikiečių atsakymas į nuolatinės rusų deklaracijos apie taiką. Tas atsakymas buvo tikra „atominė bomba“. Visinskis tuoj užprotestavo, ypatingai dėl to, kad taikos plane siūloma atidaryti geležinę uždangą, kad ir darbo žmonės galėtų nuvykti Sovietų Sąjungon ir išvažiuoti iš jos.

I BUENOS AIRES ATVYKO JOSÉ MOJICA

Pasauliniai pagarsėjęs filmų artistas, meksikietis dainininkas José Mojica, prieš keletą metų, lankydamašis Buenos Aires mieste, dainavo ir neturėjęs malonumo. O įvairūs nemalonaumai ir nelaimės laisvus žmones, vyrus ir moteris, dažnai nuveda vienuolynan.

Taip atsitiko ir su José Mojica. Jis po to greit pastogo vienuolynan.

Lapkričio 15, 1949 José Mojica vėl atvyko į Buenos Aires. Bet šį kartą jau ne iš Hollywoodo, o iš Peru sostinės Limos ir ne kaipo artistas José Mojica, bet kaipo „Fray José de Guadalupe“, pranciškonų vienuolis.

Argentinos sostinėje vienuolis Mojica pasakys visą eilę kalbų, kurių proga surinkti pinigai eis Pranciškonų vienuolio stybtai ir įvairiems labdarybės tikslams.

STALINAS NEDALYVAVO RUSŲ REVOLIUCIJS MINEJIME

Lapkričio 6, 1949, du tūkstantai aukštų Sovietų valdininkų ir diplomatiniai užsienio atstovai dalyvavo Maskvos Didžiajame Teatre, minint 1917 metų spalio revoliucijos sukaktį, kurios deka prieš 32 metus bolsėvikai nuvertė demokratine „Kerenski“ vyriausybę ir užgrobė šalies valdymą. Ant rytojaus Raudonojoje Aikštėje įvyko karal jėgų paradas. Nei vienoje iškilimėse nepasirodė maršalas Juozas Stalinas.

Vice premjeras G. M. Malenkov pasidžiaugė draugingumu su rusų kontroliuojamos Vokietijos dalimi ir gyrėsi atombomba.

Karo aviacijai vadovavo maršalo Stalino sūnus, generolas Vasilij Stalinas, menamas diktatoriaus įpėdinis, einant rusiškoms tradicijoms.

Jugoalavijos maršalas Tito telegrama pasveikino Sovietų prezidentą N. Sverniką, bet nesveikino Stalino, kuriam dar pernai žadėjo visokeriopą paramą.

DAUGIAUSIA TREMTINIŲ PRIĖMĖ ANGLAI

Tremtinių komisija Vašingtone 9. XI. 49 kaltino JAV vyriausybę, kad ji permaži tremtinių išleisdžia. Iki birželio 30, 1949 JAV išleido 87.000, Izraelis 123.000, o angliai priėmė 100.000, be to paliko Anglijoje 150.000 buvusių Lenkijos karių.

Iki spalio 31, 1949 JAV išleido 100.493 tremtinius ir 5.082 tą dieną buvo kelyje į JAV.

Iki birželio 30, 1949 tremtinių išleido: Kanada 86.000, Australija 54.000, Prancūzija 39.100, Belgija 35.200, Argentina 28.800, Brazilija 22.300, Venezuela 14.300 ir visos kitos šalys 32.100.

SUIMTI DOLERIŲ ŠKEKULIAN-TAI

Prancūzas R. C. Lefay, Egipto pi lietis J. Coldobsky, paragvajietis F. L. Evaly, Olandų Banko pinigų keitimo skyriaus vedėjas argentinietis J. M. Ruiz, jo tautietis G. Diaz ir prancūzas A. Lestoille turi užsimokėti po 100.000 pezu pabaudos ir rasetėdė po 3 mėnesius už spekuliaciją doleriais. Bs. Aires policija ieško daugiau spekuliantu.

— ARGENTINOS atstovas, Dr. José Arce, nuo 1. XI. 49 pirminkauja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai, Lake Success, N. Y., JAV.

THOREZ UŽSIKRETE TITIZMU

Prancūzijos kompartijos generalinis sekretorius, Maurice Thorez, pateko Stalino nemalonėn. Jis šaukiamas Maskvon pasiaiskinti, dėl ko jis „nori perdaug autonomijos savo partijai“.

Eina gandai, būk Lenkijoje įvyksiantis sukilimas prieš rusus. Diktatorių tralės narys Stalinas susirūpinęs, kad neišlystų žemė iš po jo kojų, kaip kad išlydo iš po Hitlerio ir Musolinio.

Lietuvos Himno Autoriaus, Daktaro Vinco Kudirkos Diena Minima

41 SEKMADIENI, 20. XI. 49, 16 VAL., LIETUVIŲ KLUBO SALIJE, BOEDO 737, BUENOS AIRES, PASKAITA, KONCERTAS, VAIDINIMALVISA KOLONIJA KVIECIAMA SKAITLINGAI DALYVAUTI. Rengėjai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Prenumerata metams: Argentinoj ir visoj Pietų Amerikoj 10 Argent. pesų (¼ m. \$ 6). Europo ir Šiaurės Ameriko 3 doleriai metams.
Raštus, pinigus adresuoti sekanti: ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS CASILLA DE CORREO 303, B. A. Redakcija ir Administracija Avenida Boedo 737. Tel. 45-4444

LABAI SVARBŪ KLAUSIMU KALBA LAIKRAŠTIS „DIRVA“

Rugsėjo 16, 1949 laidoje Cleveland, Ohio einantis tautininkų savaitraštis „Dirva“ talpina platų savo bendradarbio 2. straipsnį, užvardintą „Šimtas milijonų dolerių“. Kalbama apie tai, kad tas šimtas milijonų dolerių, kurį JAV lietuviai sudėjo ir ne jiems priklausanti namų ir būtybių pastatymą, daugelyje atsitikimų nuėjo ne lietuvybės gavinimui, bet jos žudymui. Žinoma, nėra tai, syklys be išimties, kas liečia Lietuvybę, bet pats turtas tai visas ne jį sudėjusiems priklauso. „Dirva“, tarp kita, rašo:

„Skaitėjuose, kad lietuviai Amerikoje yra sudėję 100 milijonų dolerių lietuviškoms bažnyčioms statyti, lietuviškoms parapijoms įsteigti. Tai yra tik ir turta sudėti pinigai, ne skaitant nuolatinių aukų, sudedamų per pamaldas lietuviškoms bažnyčioms bei kitoms prie lietuviškų parapijų veikiančioms įstaigoms palaikyti.“

Platus lietuviškų parapijų išsiskaičiavimas rodo, kad be pinigų ir trisro ankotajai siekė dar kai ko ir daugiau, negu vien religinių reikalų patenkimo. Lietuviai Dievą garbindami norėjo drauge ir lietuviams pasilikti!

Kodėl šiandien prireikė tuo klausimu taip susirūpinti? Tai reikią, kad lietuviškos parapijos, į kurias lietuviai čia sudėjo keleropai didesnius kapitalus, negu kur kitur, ir kurioms sukurti keleropai daugiau dirbo, nei kur kitur, ne visur atliko savo uždavinį lietuviškumo palaikymo srityje... Kąti tie, kurie nesuprato, kad lietuvišką supratimą jie apleidami tarnauja ne tikėjimui, ne bažnyčiai, o tikrai svetimam nacionalizmui ar net sovinizmui.

...daug kur lietuvių uždirtais pinigais bažnyčiose jau kartojasi ta pati istorija, kaip kadaise Lietuvoje, kur kunigas įtikinėjo parapijinius, kad Dievas nesupranta „mužiukų“ kalbos... Kad gėda yra tą kalbą vartoti... Kad ji neefektinga...“

Yra dar skaudesnių dalykų. Lietuvių uždirtais pinigais pastatytos puikios bažnyčios jau nebe lietuvių — jau kitiems atiduotos, o lietuviams pasakytą — jei norite turėti savo bažnyčią, tai pasistatykite... Ir stato... Tik ar ligam...“

Tuo pačiu metu čia lietuvių pastangomis pastatytoje bažnyčioje lietuvis kunigas ir dar lietuviškais žodžiais... „teviškai“ moko, kad lietuvių kalba čia nebereikalinga, nėra būtino reikalo jos ir mokytis... Galite, žinoma, mokytis, są leidžiu, bet be reikalo varginatės...“

Argi tai nėra piktaudėjimas bažnyčios, skirtos ne tik lietuviškam vardu nesioti, bet ir lietuviškai dvasiai išlaikyti? Tam tikslui lietuviškų parapijų kūriniu rūpinosi šviesūs kunigas A. Burbas. Dėl to prie jo darbo prisidėjo net garsūs liaisviamanys J. Šliupas...“

Galime būti tikri, kad didesniąją dalį to šimto milijonų dolerių lietuvių sukrovė į katalikišką bažnyčią tik dėl to, kad jos žadėjo būti lietuviškoms...“

Priešingai, kai bažnyčioj pajunta me ignoravimą to, kas mums skaudu, kas mums šventa ir brangu, tai mes jaučiame, kad bažnyčia nuo mūsų lyg tyčia tolinasi, nuo mūsų šalinsai, vengia motiniskai ir mūsų akis pažvelgti. Mums pradeda atrodyti, kad ne tik mūsų kalba, bet ir mes patys jai nebereikalingi...“

Šiandien, kada gyvai svarstomas klausimas, kaip palaikyti lietuviškumą svetimoje šalyse gyvenančių lietuvių tarpe, verta atkreipti akį į patį didįjį pylimą, kurį lietuviai savo rankomis supylė, tikslu atremti svetimybų bangas, besiveržiančias lietuvius užlieti ir nuskandinti... Ir didelis kils klausimas — ar šiame pylime yra tik plyšų, kuriuos galima užkamsyti, ar gal pačiuose pagrinduose yra konstrukcijos klaidų?..“

Šia proga pažymėtina, kad Buenos Aires dienraštis „La Prensa“ 2. XI. 49 laidoje patiekia platų United Press pranešimą iš Pragos, kuriame sakoma, kad čekoslovakijos katalikų su dėtus turtus ir bažnyčias nuosavybės užgrobė kitas internacionalas, kurio centras yra Kremliuje. Bolševikiškoji Gottwaldo vyriausybė paverė savo tarnautojais visus 7.000 tos šalies katalikų kunigų ir dar girtais, kad padidino jiems algas, mokamas iš komunistinės valstybės išdo. Tik tie kunigai turi teisę sakyti pamokslus, kurie pristekė savo ištikimybę komunistams...“

Visų tautų tikintieji nuosirdžiai aukavo, bet toli gražu ne visos aukavusios tautos rado uštarimą tuose, kam taip giliai tikėjo. Bažnytinė vyriausybė čekoslovakijoje ilgai priešinosi užgrobėjams, bet, pagaliai, pasirašė sutikimą...“

Skandžiausiai nusivylę lietuviai, tragiskon dabarties būklėn patokę ir

negirdėdami uštarimo iš ilgus amžius šelpo centro. Grįžtant prie JAV, sateina mintin Brazilijos lietuvių kolonija, kur kas kart daugiau nusiskundimo girdisi dėl lietuvių kalbos išstūmimo iš „savos“ bažnyčios ir jos globoj esančių mokyklų.

SVEIKINTINAS EUROPOS LIETUVIŲ ŽYGIS

Nuo rugpjūčio 8 d. iki rugsėjo 8 d. Strasburge posėdžiavo Europos Tarybos atstovai. Į Europos Tarybos posėdžius buvo nuvykęs ir Lietuvos delegacija, susidedanti iš Dr. S. Bačkio — pirmininko, ir narių — kun. J. Krivicko ir adv. Balio Paramsko. Delegacija veikė VLIK'o ir Laiskinės Lietuvos Tautinės Europos Sąjungos Tarybos vardu.

Lietuvių prašymas priimti į Europos Sąjungą greičiausiai bus svarstomas ateinančiam posėdyje, kuris įvyks lapkričio mėn. Lietuvių Europos Sąjungos Vykdomojį Komitetą sudaro: Vaclovas Sidzikauskas (pirm.), J. Brazaitis ir Juozas Kaminskas (vice-pirmininkai), Bronius Bačiulis (sekr.) ir Balys Gaidžiūnas (narys). Lietuviai iš Pabaltiečių yra pirmieji, pavaišiusieji priimti į Europos Sąjungą.

KANADIEČIŲ ŽODIS JUNGTINGEMS TAUTOMS

Kanados Lietuvių Sąjungos Centro Valdybą sudaro: pirm. A. Rinkūnas, vicepirmininkai J. Jokubynas ir J. Karka, sekretoriai M. Norkus ir V. Abramaitytė ir valdybos narys J. Adomonis. Šios Tarybos skirij atstovų suvažiavimas Jungtinių Tautų vadovybei pasiuntė tokią rezoliuciją:

„Žinodamas JT svorį tarptautiniuose reikaluose ir įvertindamas JT žaisvę, ginant didžiuosius žmonių laisvės idealus, suvažiavimas prašo JT nepalstamai daryti žygį, kad vėl būtų atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos Respublika.“

Nežinūnt, kad JT jau seniai yra pasmerkusios žmonių įsistatymų naikinimą dėl jų rasės ar tautiškumo, lietuvių tauta iki šiol tebėra masiniai naikinama. Tūkstančiai lietuvių vyrų, moterų ir vaikų brutaliausiomis priemonėmis yra išvežami sunklaiviams fliahiams vėgų darbam ir tolimu Rusijos plotus, kur jie išmarinami per keletą metų. Suvažiavimas prašo JT kelti viešumon šią XX amžiaus barbariją ir dėti pastangas, kad JT nutarimai būtų vykdomi visų, kas toms Tautoms priklauso...“

BOLŠEVIKIŠKOS SIRENOS

Brooklyno „Vienybė“ taip rašo apie senovės laikų ir šių dienų „sirenas“: „Senovės graikų pasakose minimos gražuolės sirenos, kurios savo balsais viliodavusios jūrininkus. Bet, kai jūrininkai, susigundę tais balsais, išlipdavo saloje, jie niekad negrįždavo atgal.“

Panašiai elgiasi ir mūsų dienų sirenos. Vilniuje leidžiamas specialiai tremtiniams vilioti „Tėvynės Balsas“, kuris šių metų rugpjūčio 10 dienos laidoje taip rašo: „Milžiniški yra laimėjimai, kuriuos Lietuvos liaudis pasiekė per pokariu metus. Kokie grandioziniai darbai atlikti per pastaruosius metus, rodo, kad ir tokie duomenys: vien tik vidurinių mokyklų moksleivių skaičius padidėjo, palyginti su 1938/9 metais, daugiau, kaip keturis kartus. Žymiai išaugo teatrų, kinoteatrų skaičius. Šiandien kiekviename mūsų respublikos apskrityse centre leidžiamas laikraštis. Nepaprastai padidėjo grožinės, pedagoginės ir politinės literatūros knygų tiražai.“

Ir, štai, kada „lietuvių tauta dirba ir kuria, statydama laimingą, taikų gyvenimą“, tai tas pats „Tėvynės Balsas“ sako: „Šia proga tenka prisiminti ir tuos DP lietuvius, kurie, atitrūkę nuo savo tautos kamieno, leidžiasi apgauti, neįėjami įvairaus plauko karinių nusikaltėlių ir tuo pačiu pasmerkia save neišvengiamam žlugimui.“

Žodžiu, sovietų okupuota Lietuva dabar tokia laiminga, kad jai jau nieko netrūksta, tik... tų nelaimingų dipukų, kurie vis dar negrįžta. Bet, kai ten, toje Tarybų Lietuvoje, dabar jau toks laimingas gyvenimas, tai nuostabu, kodėl net mūsų komunistai Amerikoje skundžiasi, negaudami laisvę iš savo giminių... Idomu, kodėl mūsų giminės, būdami tokie laimingi Lietuvoje, neparasdo mums, nepasidalina su mumis savo laime.“

Į šį labai svarbų klausimą, deja, net „Tėvynės Balsas“ sirenos nepajėgia atsakyti...“

— Š. m. spalio 2 d. įsikūrė Česn apylinkėse L. š. Dr. Jos Pranciškijoje Skyrus. Valdybon išrinkti: Z. Kolba, Pirm., M. Buivydas, Sekr. ir J. Černiauskas, Išd. L. š. Dr. Jos nariai Villerrupte taip pat organizuojasi.

Tikėk! Vienatvės valandose knyga liks Tavo ištikimiausiu draugu. Ji Tau visur ir visada supranta kalba kalbės...“

Pasaulio Lietuviai

A. KLIMAS APIE DP ĮSIKORIMĄ AMERIKOJE

Žurnalistas Adolfas Klimas (Kelmūtis) plačiai rašo apie tai, kaip naujai atvykę lietuviai kuriasi šiaurinėje Amerikoje. Viename straipsnyje „Britanijos Lietuviai“ rašo: „Manau, kad būtų gera duoti keletą man žinomų konkrečių pavyzdžių, kurie duos geresnį padėties vaizdą.“

1) J. D., buvęs prekybininkas, atvyko 1947 metų pradžioje. Dirba baldų fabrike, Philadelphia mieste. Žmona dirba stovykloje, ir vakarais abudu dar gauna pripuliamų darbų. Atlyginimo nežinau, bet J. D., šiais metais nusipirko automobilį ir namus. Turį du vaikus.

2) K. K., buvęs advokatas, atvyko 1949 metų pradžioje. Be šeimos. Plauna indus naktinėje valgykloje. Uždirba 28 dolerius į savaitę; maistui ir butui išleidžia 15 dolerių. Sako, gal kaip nors pragyvensias.

3) S., violončelistas, atvykęs prieš kelis mėnesius dirba foto studijoj, o žmona — siuvykloje. Atlyginimo pakanka 3-jų kambarių butui, pragyvenimui ir dar šiek tiek atleika.

4) V. N., ekon. studentas, gyvena Minersville, Pa. Jau trečias mėnuo gyvena pas gimines ir negali rasti jokio darbo.

5) M., tiltų statybos inžinierius, turi žmoną ir dukrelę. Gyvena prisiglaudęs pas ankščiau atvykusį dypuką, ir negali rasti nei buto nei darbo.

6) V. B., buvęs sporto instruktorius, turi žmoną ir 1 vaiką. Dirba anglų permaišymo įmonėje ir gauna 30 dolerių per savaitę. Darbas labai sunkus; susirado butą ir tikisi geresnių laikų.

7) V. M., buvęs teisėjas, gyvena pas gimines. Šeima susideda iš 4 asmenų. Po keturių mėnesių laukimo buvo priimtas zakristijonu vietinėje lietuvių parapijoje. Kiti šeimos nariai irgi galėtų dirbti, bet neranda darbo.

8) J. S., New York, dirba 12 valandų į dieną cukraus fabrike. Darbas sunkus ir pavojingas. Gauna apie 70 dolerių per savaitę, kas yra reikalinga.

9) J. K., matininkas, o žmona — danti gydytoja. Abu dirbo chemijos fabrike, bet buvo iš ten atleisti (gal tik laikinai).

Tai tik keli pavyzdžiai iš tūkstančių. Yra miestų, kur beveik ketvirtadalis, o kartais ir daugiau, atvykusių dypukų jau kelintais mėnuo negali gauti jokio darbo. Jų sąjanta yra prislegta ir gyvena duosnių lietuvių remiamai.

ŽURNALISTAI — REDAKTORIAI AMERIKOJE

Žurnalistas Pranas Alšėnas skelbia „Naujienose“ iš tremties į JAV atvykusius lietuvių žurnalistus-redaktorius: J. Vitėnas, tremtyje buvęs „Žiburio“ redaktorius. J. Vasaitis, „Minties“ redaktorius. H. Žemelis, „Minties“ redaktorius. D. Penikas, „Mūsų Kelio“ redaktorius. J. Cicėnas, gabus publicistas, tremtyje — „Kelyje Tėvynės“ ir „Akiratyje“ redaktorius. S. Salomėja Narkeliūnaitė, žurnalistė, gabi reportažinio stiliaus rašiniu meistėrė. V. Kasūnas, žurnalistas, buvęs redaktorius. A. Gražiūnas, „Žiburio“ literatūros skyriaus redaktorius. J. Vaidelys, tremtyje ilgesnį laiką redagavęs „Žiburius“. Henrikas Blazas, žurnalistas, redaktorius. Bronys Raila, žurnalistas, buvęs redaktorius. V. Rastenis, žurnalistas, redaktorius. B. Dirmeikis, žurnalistas, redaktorius. J. Valakas, žurnalistas, redaktorius. V. Rocėvičius, buv. redaktorius. L. Valukas, buv. redaktorius.

LEGJONIERIŲ IR DP PADĖTIS PRANCOZLOJE

L. š. Dr. Jos Pranciškijoje Valdyba laiko reikalinga atkreipti dėmesį į tai, kad ir dabar yra galima dar įsiregistruoti į I. R. O., tik dabar įsiregistruojantieji tegales naudotis vien juridine I. R. O. globa ir negalės gauti paramos, emigrudami iš Pranciškijos, ar pašalpos nelaimės atvejais. Paminėtame Dr. Jos aplinkraštyje buvo nurodyta, kad yra vedami pasitarimai su I. R. O. lietuvių legionierių registravimosi į I. R. O. reikalu, kai legionieriai po š. m. rugpjūčio 31 d. pasiūsuos iš Svetimųjų Legiono. Vietos I. R. O. Delegacija pranešė, kad ji ligi šiol dar nėra gavusi iš savo Centro (iš Ženevos) atsakymo, ar Legionieriai po tos datos įsiregistruojantys galės naudotis teisėmis, suteiktomis amėnims, įsiregistruavusiems ligi š. m. rugpjūčio 31 d. — LSDPE.

— LIETUVOS Žurnalistai atstovai 3 ir 4 d. gruodžio mėnesio dalyvaus Tarptautinėje Europos tautų žurnalistų konferencijoje Londone. Lietuvų atstovaus laisvieji žurnalistai, gyvenantį Vakarų Europoje.

PROF. K. PAKŠTAS PROFESORIAUJA PITTSBURGO UNIVERSITETE

žinomas Lietuvos geografas prof. Dr. Kazys Pakštas atvyko į Pittsburgą. Čia jis dėstys ekonominę geografiją Duquesne universitete, School of Business Administration. Paskutinius dvejus metus jis profesoriavo Army Language School, Monterey, Californijoje.

BOLŠEVIKAI ĮSAKĖ SUNAIKINTI „SPARNUOTUS LIETUVIUS“

Neseniai, liepos 17 dieną, atšventėme liūdną 16 metų sukaktį, kai buvo transatlantiniai lietuviai laikinai Darius su Girėnu. Jų tuometinis žygis, kada Atlanto perskridimas buvo sunki, netgi valstybiniu mastu sprendžiama problema, yra labai reikšmingas ir šiandien minime jį kaip gražią lietuvišką legendą.

Jų garbingojo žygio atminimui žinomas Amerikos lietuvis, Lietuvos skautų organizacijos įkūrėjas kap. P. Jurgėla surinko apie dvidešimt labai daug įdomios medžiagos ir išleido keletą šimtų puslapių knygą „Sparnuoti Lietuviai“. Iš JAV tam tikras egzempliarus buvo pasūstas ir į Lietuvą. Okupavus ją bolševikams, Valstybinės leidyklos sandėliuose bolševikų pareigūnai užliko ir „Sparnuoti Lietuviai“. Kilo klausimas, ar jį galima platinti bolševikinėje Lietuvoje ar ne. Šį klausimą išsprendė neįgaliai, kaip rodo žemiau skelbiamas dokumentas, kurio neseniai pasiekė Memmingene leidžiamieji „Pranešimai“.

Nr. 963 1941 m. gegužės 21 d. Glavlitui Vilniuje, Vilniaus gt. 11, bt. 14. Siunčiame 1 egz. Petro Jurgėlos knygą „Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas“ ir prašau skubiai pareikšti nuomonę ar minėta knyga galima platiinti.

Priedas: minėta (pas.) V. Pauļauskas viršininkas. (pas.) R. Vaidėliauskas sekretorius. Glavlitas atidžiai peržiūrėjo „Sparnuotus Lietuviai“. Ar jį galima platiinti, jis davė atsakymą jau per Valstybinę Ledyklos Kaune. Štai so atsakymo nuorašas: Nr. 1939 PB

Kaunas, 1941 m. birželio m. 2 d. P. Jurgėlos knygoje „Sparnuoti Lietuviai — Darius ir Girėnas“ visus turimus egzempliorius perduokite LTSR Literatūros ir Ledyklos Valdybai. Šio akto egzempliorių skaičius nurodymui susitarkite specialų akatį ir 1 egz. pristatykite LTSR Valstybinei Ledykklai.

(pas.) B. Žygelis Direktoriaus Pavaduotojas. (pas.) P. Girždiūnas Kauno Prekybos Bazės I vedėjas

Savaime aišku, kad „Sparnuoti Lietuviai“ buvo pasmerkti sunaikinimui. Nepaisant to, po to Vilniaus kunygnai, norėdami, kad visi knygos egz. būtų tuojau sunaikinti, jį skubotai pardavinėjo.

Panašus likimas ištiko ir daugelį kitų lietuviškų knygų. Iki karo pradžios Kučuriskų popieriaus fabrike buvo perdirbta į vyniojamą popierių lietuvių knygų 583.133,29 rublius. Keturi vagonai dar buvo fabrike. Šios knygos išliko nesunaikintos dėl staiga kilusio karo.

„Sparnuoti Lietuviai“ buvo sukrauti Kauno sandėlyje (Rotušės a. 6). Jie iš viso dar nebuvo spėti išimti iš sandėlio.

Iš čia paskelbtų dokumentų ir davinių matyti, kad bolševikams drąsus ir patriotinis Amerikos lietuvių Darius — Girėno žygis nebuvo malonus. P. Pelekis.

— PROF. P. SKARDZIUS, žinomas kalbininkas, buvęs „Paramos“ direktorius Pakalka, inž. V. Dabrila ir adv. Ošlapis su šeimosim iš tremties atvyko į JAV.

— VIŠAKIO RŪDOJE 18. 6. 49 mirė kanauninkas Dominikas Buzdėka.

DAUG LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ PATEKO Į JAV

Mūsų bendradarbis Pranas Alšėnas surinko vardus ir pavardes lietuvių rašytojų, iš tremties pasiekusių JAV: Petras Babickas, buvęs geografija Duquesne universitete, JAV ir Kanadoje, grįžo Brazilijon. Dr. Jonas Aistis — Aleksandravičius, gabus estetinio žodžio meisteris — poetas. Į JAV atvyko iš Pranciškijos, berods, 1946 m., kur studijavo ir studijas baigė daktaro laipsniu. Taigi, šis mūsų kūrėjas — jau kiek senesnis gyventojas Amerikos žemėje.

Vytautas Alantas, beletristas, dramatininkas. Amerikos krančius labai neseniai pasiekęs. Dr. Marija Alšeikaitė — Gimbutienė, archeologė, daug rašiusi spaudoj tals klusimais, disertacijų darba: „Laidosena Lietuvoje priešistoriniais laikais“ išverstus į vokiečių kalbą ir išleidusi atskira knyga.

Kazys Bradūnas, poetas, išleids eilę poezijos rinkinių, tremtyje — žurn. „Aidai“ redaktorius. Bernardas Brazdžionis, vienas iš gabiausių mūsų poetų. Faustas Kirša, senesniosios kartos, bet niekad nepasęsęs mūsų poetas.

Stasius Būdėnas, rašytojas, tremtyje buvęs žurn. „Pėdsakai“ redaktorius. Liūdas Dovydėnas, rašytojas, parąšęs visą eilę knygų, kaip dideleis, taip ir mažiems.

Antanas Giedrius — Giedraitis, rašytojas, pedagogas, rašęs daugiausia vaikams, tremtyje — buvęs „Saulutės“ redaktorius. Juozas Girnius, rašytojas, estetinės filosofijos žinovas.

Vincas Krėvė — Mickevičius, lyrikas poetas, realistas apysakininkas ir dramaturgas, plataus masto kūrėjas. JAV pasiekęs kiek ankščiau už kitus tremtinius.

Alė Nakaitė — Arbačiauskienė, jauna poetė, prozaikė, periodinės spaudos bendradarbė. Antanas Rūkas, poetas, dramaturgas, feljetonistas ir kitokių žanrų kultivotojas.

Juozas Švaistas — Balčiūnas, itin produktyvas rašytojas, Lietuvoje buvęs ilgametis „Kario“ redaktorius. Antanas Vaičiulaitis, rašytojas, novelistas, literatūros kritikas. Jau senesnis JAV gyventojas.

Stepas Zbarskas, itin gyvas, gabus ir produktyvas rašytojas, rašęs kaip jaunimui, taip ir suaugusiųjų. JAV pasiekęs jau kiek ankščiau.

Leonardas Žitkevičius, poetas, savo eiles daugiau skiriaus jauniems, bet neužmirštas ir suaugusiųjų. JAV žemę pasiekęs, berods, prieš porą metų.

K. Grigaitytė — Grandušienė, poetė, itin daug spausdinusi savo darbų tremties laikraštyje „Žibučiai“.

Simas Urbonas, rašytojas, ilgametis „Kario“ ir kitų laikraščių redaktorius.

Petras Tarulis, rašytojas, dabartinis „Vienybės“ redaktorius. Nuo rusiško caro Amerikon atbėgo šliupas, Grigaitis, Kmitas-Urbanavičius ir dar keletas dešetų rašytojų ir žurnalistų. G dabar, nuo rusiško bolševizmo šėlimo, Amerikoje prieglobstį ir dirvą savo darbu rado nauji mūsų intelektualai. Ne vieno iš jųjų darbai, be abejo, pasiekė ne vien lietuviškai skaitančią visuomenę ir tautai prisidėję prie mūsų tautos kovos už savo laisvę, kaip kad buvo ir peritame šimtmetyje.

— VIEKŪNIŲ valstijoje rusai atėmė iš lietuvių valstiečių 70% žemių ir paverė jas valdiškais dvarais, o jų savininkus padarė baudžiauninkais.

— DAIL. ADOMAS VARNAS su žmona, atvykę iš tremties, apsigyveno Čikagoje. — „LIETUVA“, lietuvių filatelisų organizacija, veikia Čikagoje.

AMERIKON ATVYKŲ LIETUVIAI TREMTINIAI

Laivu „General Haan“ į Bostono uostą balandžio 19, 1949 atvyko:

Aukštuolis Andriejus, Mečiolas. Balčiūnas Vaclovas, Malvina, Enrikas. Banys Karolis, Elena, Algimantas, Rimas. Barius Vladas, Eduardas, Bernotas Bronius. Bichnevičius Vladislavas, Petronėlė, Jadvyga, Vladislavas, Stasys, Vanda, Modesta, Eleonora. Bielskis Povilas, Blazas Henrikas, Jurgis, Bocūnas Feliksas, Buividas Stanislavas, Aleksandra, Liucija. Buracas Bronius, Emilija, Elena, Genė, Donatas. Gerkauskas Petras. Dautartas Vladas, Jadvyga. Garmus Antanas. Gogelytė Janina, Gražylis Pranas, Marija. Hartvigas Robertas, Elena, Jonas, Ona, Leonardas. Jaras Adolfas, Antanas, Alfonsas. Kacevičius Jonas. Kallias Vincas, Karalius Jonas. Karmuza Juozas, Anelė, Juozas, Marija, Kazys. Kaucevičius Aleksandra. Kisielienė Pranė. Kuskauskas Petras. Klabis konstantinas, Klausas Aleksandra, Normandas. Kypas Antanas. Kriščiūnas Antanas, Veronika, Danutė, Vida. Kybartas Anzelmas, Olga. Martinaitis Petras, Bronė, Vytautas, Nijolė. Miliūrius Leonas, Marija, Liucija, Romualdas. Monkus Jonas. Neimona Vitoldas. Pakštas Balys. Palčiauskas Kazys, Valerija, Rimantas, Vytautas. Paškevičius Povilas. Patibaitis Stasys. Petratis Marijona. Petratis Petras. Petratis Antanina. Petrauskas Vytautas. Petrauskas Johann. Petrauskaitė Jadvyga. Pūras Vaclovas. Radevičiūtė stefanija. Radeckas Liūdas, Ieva. Rastikis Henrikas, Ona. Keimeka Pranas, Ona, Algimantas, Gražina. Sakalauskaitė Kazim, Vanda. Semeta Aleksas, Mamutis, Skirmantė, Gediminas, Anelė, Senkus Stasys, Adelė, vytautas. Seretickas Reikšas, Eleonora, Feoksa. Sigašius Julius, Rimantas, Eugenijus. Skalsgirytė Ona. Slepetyš Pranas, Juozas. Šulaitis Juozas, Aldona, Dalija. Svila Petras. Tevalnis Edvardas. Vaidiliauskas Antanas, Ona, Antanas. Vaidada Agota, Viktorija. Valdukauskas Juozas. Vodalpis Jurgis. Vodalpienė Sofija. Zemaits Vincas, Bronius, Algirdas, Kęstutis. Zygas Kęstutis, Ona, Kęstutis-Paul, Rūta.

Taip pat 19. 4. 49 laivu „Mercy“ Bostonan atvyko:

Arlickas Vladas, Agota, Zenona. Angulis Vaclovas, Tamara, Dalia. Bardauskas, Petronėlė, Biliunas Vanda, Blekaitis Jonas, Burba Agota, Burokas Vytautas, Romualdas, Buišys Jonas, Kukurus Antanas, Dabrilis Pijus, Vincas, Marija, Basutė, Dūda Janina, Dūdenas Kazys, Joana, Vytautas. Dulbea Juozas, Dumanskis Stanislava, Gediminkas Jokūbas, Grincevičius Česlovas. Juodikis Alfonsas, Jurkėnas Juozas, Kazleris Bronius, Kučinskas Jonas, Oslapas Algimantas, Pladis Antanas, Törnau Aleksandras, Vaičaitis Kostas, Variakojis Jonas, Helen, Jonas, Vėbelinaitė Vitalija, Wengris Steponas, Stella, Irena, žemaitis Edvardas, Adelė, Zostausas Vaclovas.

PARYŽIUJE PABALTIEČIAI VEIKIA BENDRAI

L. š. Dr. Jos iniciatyva įvykęs š. m. rugsėjo 8 d. lietuvių, latvių ir estų susimas bei jį priimtos rezoliucijos buvo plačiai paminėta „Naujienose“, „Darbininke“, „Nepriklausomose“ Lietuvoje, „Lietuvyje“, „Brit. Lietuvy“ bei kitur. Pranciškų spauda taip pat reagoavo: „La Croix“, „Revue Parlementaire“, „L'Homme Nouveau“ ir „Revue de l'Union Nationale de Femmes“ atspausdinė rezoliucijas. Vatikano Radio lietuvių kalba rezoliucijas perskaitė ir nurodė, kuriuose pranciškų laikraščiuose jos buvo atspausdintos.

„Nations Unies“ žmogaus Teisų Komisija atkreipė dėmesį į rezoliuciją ir pranešė L. š. Dr. Jai, kad duos atitinkamą eilę.

Š. m. lapkričio 1 d. atidaryta L. š. Dr. Jos biblioteka ir buvo švenčiamas mirusių lietuvių Pranciškų minėjimas.

— Veiklūs kunigai, J. Kubilius ir A. Liūma rengiasi apiešti Paryžių. Ten pasilieka kun. K. Peckys.

LAIMESITE, TIKRAI LAIMESITE, JEIGU DABAR PAMISKESITE „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO“ PRENUMERATĄ 1950-TIEMS METAMS!

KALENDORIŲ IR KNYGŲ GAUS VISI UŠIMOKĖJŲ PRENUMERATAS PIRMYN.

Dvi «Knygos» ir Du Melai...

I.

Turiu ant stalo dvi brošiūras išleistas Sovietų Lietuvoje „Valstybinės Enciklopedijų, Žodynų ir Mokslo Literatūros Leidyklos“ 1948 metais.

Viena vadinasi „Mokslininkų Žodis“, antra: „Tėvynėje“... „Mokslininkų žodis“ turi 72 p. ir „Tėvynėje“ 108 puslapius.

Tarp abiejų knygelių skirtumas toks, jog pirmoje profesorių, docentų straipsniai, kad atvyktų lietuviai Lietuvoje iš Vokietijos, Italijos, o antra brošiūra — bereikiamų žmonių „padėka“ pasidavus profesorių brošiūrai; taip sakant: profesoriai žvejojė, metė sliėks su savo brošiūra žvejojami lietuvius pabėgėlius, o antra, jau „padėka“ tų Lietuvos, kurie atsidūrė Lietuvos su suardytom šiaunom pakliuvę ant stalininės meškerės.

Atsidūrus pas dėdę Staliną nebuvo joms kito kelio.

Bet charakteringa tai, jog profesoriai pasidavė 72 puslapiuose, gi „išgelbėtų“ dūšių buvo tiek daug, jog tilpo tik 108 puslapiuose: Menkas laimėjimas: 36 puslapiai daugiau, bet ne pavardžių sąrašai!

Panagrindėme pirmą: „Mokslininkų žodis“.

Profesorių žodžiai, straipsniai... Galima patikėti tuo, ką sako? Trūksta drąsos ir gėdos!

Daugelį pažįstu ir niekad nepatikiūsiu, jog be spaudimo, be matomo veidrodyje kasdien laukiančio Sibiro, būtų pasirašė tai, kas jų vardu skelbiama. Jiems labai pritinka K. Griniaus turti žodžiai 17 d. gruodžio Pechavičiui: „Skurninkai“!

Paimkime J. Žigūną, kuris profesoriumi virto vien per sovietų ir niekas geriau nežino, negu jis pats, jog profesoriumi būti jam dar tolimas kelias.

Kas jis?

Pažįstu jį nuo 1920 metų, kuomet buvo Lietuvos kariuomenės karo valdininkas ir tarnavo Vilniaus infanterijoje. Tuomet jis mums, Vilniaus „Žiburio“ gimnazijos mokiniams bedieviams leido ant intendanto šapio grafo atspausdinti slapta žurnalą „Laisvė“.

„Laisvė“ redaktoriumi buvo Pijus Glaveckas, vienas iš žymiausių (daug vėliau) komunistinio jaunimo Lietuvos organizatorių ir vadų. Tarybiniai Lietuvai atradus buvo Ekonominio Plano pirminkas.

Žinąda, miręs Ovirka, bet dar gyvas Venclova puikiai žino kur Pijus Glaveckas dingę bėgant iš Lietuvos, prašėdus Vokietijos-Rusijos karių po „krauju užantspauduotus“ taikos tarp Molotovo ir Hitlerio.

Ši auka ant jų sąžinės!

Te Lietuva sako, jog Pijus Glaveckas buvo bolševikas ir darė viską, kad ji būtų bolševikiška, bet nebuvo tarp bolševikų vieno, kuris mylėjo ir tikėjo Lietuva, bet nepavergtą rusų. Jei šiandien komunistinis pasaulis turi Jugoslavijos Titą, Glaveckas prie tų išvadų buvo priėjęs dešimt metų anksčiau: komunistinė Lietuva, bet Nepriklausoma!

Už tai jį bolševikai nužudė bėgdamas nuo vokiečių.

Nukrypau truputį. Žinąda interdančio būdamas skaitė save eseriu ir mus rėmė kaip asrūninkus.

Vėliau jį sutikau Kaune, Mokytojų Profesijos Suaugusių gimnazijoje, kur dėstė lietuvių kalbą žemesnėse klasėse (1929).

Tuomet skaitėsi socialdemokratu. Gruodžio 17 d. kaip laikėsi? Turėtų pasisakyti.

Prof. Balčikonis...

Gaila žmogaus: politikui jis niekad nebuvo, nebent gramatiškai šį žodį nagrinėjo, bet stalinistams juk ir veislių kergimas politika! (Mišūrinas).

Prof. Lašas...

Senas socialdemokratas ar liaudininkas? Buvo tarp abejų, daugiau su pirmais, bet politikui niekad nebuvo, bolševikai jį juo padarė bent kitą žinią.

Visa tai suprantama, nes sakinyje ir dėsniu gyvenime: „Gelbėk gyvybę“ — ne tyruose išartas...

II.

Antra knygutė „Tėvynėje“... Kas ten? Atviliotų Lietuvon „pačėkos“ laiškal...

Už vyzą reikia mokėti, rusai pasitenkino laikinai „padėkos laišku“ kaina už visas.

Ir dėkavoja, kito kelio nebėra! Kol kas liko Lietuvoje, nes kai ką reikėjo palikti bent tam, kad vėliau išleisti naują brošiūrą ir parodyti, jog mokslininkų brošiūra neveltai buvo išleista (mokslininkų sąžinė pakirbinti: „Matot, „skurninkai“ reikalinti ne tik Smetonai!“).

Aišku, daugelis šių „dėkavonės“ laišku rašytojų nebesitenkė nei žodžio savienos parašyti, kuomet už metų atsidurs Sibire, nes mauro darbas atliktas ir jie bus nereikalingi. Stalinas savo bendradarbiams prašęs tuo pinigų mokėti.

Apgaulis politika.

Retas iš pabėgėlių tikėjo profesorių žodžiais, bet vyko, nes nusibodo, nervai nebeleido ilgai laukti kas bus, kur galės išvykti ir nutarė: „Trauk vėlniai, miršti tik vieną kartą“ — ir išvyko Lietuvon.

Tai savizudžių karavanas...

Bet ir tokių kiek mažai... Tik tiek surinko? Pabėgėliai skaitėsi šimtais tūkstančių ir knygelėje tik dvidešimt dviejų repatriantų laiškal ar straipsniai. Tik tiek?!

Norėdami pataisyti įspūdį, nuo 20 iki 23 puslapio pateikia savotišką sąrašą sugrįžusių, kurie neparašė laiškus arba gal kurie jau Sibire.

(Argentinoje jau yra gauti keli laiškal iš Sibiro nuo tų lietuvių, kurie iš Vokietijos repatriavo Lietuvon. — R. e. d.)

Kiek jų? 46!!!

O rašiusieji laiškus?

Jei kas nors truputį supranta stilių, tuojau sugaus, jog nebuvo vienas redaktorius leidinėliui, bet du: vienas, kuris rašė laiškus po kuriais turėjo eksperimentai pasirašinėti, o antras „skriptorius“, kuris apdailino ir pridėjo dar nuo sąrašų š.

Keisčiausia ir juokingiausia, jog parašai padaryti kišėse, kad niekas neabejotų, jog parašas tikras, jei kurio nors parašas. Smetonos žvalgyba buvo tuo atžvilgiu „doresnė“ — skelbė laiškus ir minėjo parašus spaudos raidėms, nes žinojo, jog turi patikėti pilietis ką sako valdžia, bet sovietai žinodami, jog jais niekas netiki-faksimilius deda (ant vagies kepturė dega).

Kas tie eksperimentai?

Paimkime kelis.

Kybartų mokytojas K. Vilkas. Paklauskite kas jis? Ateitininkas, vėliau „vilkas“, kažkas su krikdėmų „Baltu žirgu“, vėl jaunlietuvis, viskas.

Kas jis iš tiesų buvo, gali tik jis pats atsakyti.

Atsakė: Niekas!!!

Paimkime antrą, M. Kazemėkaitį. Pažįstu. Nutrauktas fotografijoje su arkliai, kurį jam dovanojo rusai. Arklį, tiklį, pažįsta ir moka jį valdyti, bet pasakytų taip poetiškai apie sėją gale savo laiško — netikrų ir niekas mane neįtikins, nes jam visą laiką rūpėjo labai proziškai tikslas: gyventi gerai, nors kitų sąskaitoje.

Priedo Dr. Rainys.

Geras vaikas, darbuotojas.

Susitikau su juo paskutinį kartą Lietuvoje per Pirmą Pasaulinį Lietuvos Kongresą studentų valgykloje.

Galvoje baigti mediciną... ir „žiniai, Stasy, tiklį, jog mūsų ateitis Busioje, Lietuvoje jau per daug inteligenti. Busioje mums gera karjera... Ten jie visame kame atsidėję, jiems trūksta specialistų... Tiklį važiuoti ten“...

Sveikinu, draugai, atskleiskite mokytis atsilikusių rusus, apvieskite juos tuo, ką tave išmokė Lietuvos universitetas, nors dargi smetoniškas! Rusai to verti!

III.

Tiek apie asmenis... Bendras įspūdis — daugiau negu juokingas.

Yra fotografijų, Lietuvos vaizdų, tarp jų Gedimino pilies su plevėsujančia vėliava...

Keno vėliava?

Nedrįso parodyti: laisvos Lietuvos trispalvė ar jau vėliavoje yra piauštas, kuris skerdžia ir plaktukas, kuris savo smūgiais atima lietuviui samprotavimo galimybes!

Maža to, žesitiški metodai: visose fotografijose, jei ne beprasmiškas darbas ar laiko vaizdeliai, visomete prie katėdros, bažnyčios ar bendrai bažnyčios ir kad neužgautų Parkūną, jo buvusios šventyklos prieš Vaisganto Vytauto bažnyčią, fotografiją.

Ir pagonisti ir katalikiški... Ką jie tuo nori apgauti? Bažnyčių turėjome Lietuvoje. Kiek jos davė anksčiau, laike tu pačių rusų carų viešpatavimo lietuvių dvasios pakėlimui ir dargi lietuvių, — nesurūsėjusiems lietuviams aiškinti; apie tai kalba jau istorija ir todėl tėvynės išgamos nori pasirodyti bažnyčių globėjais, nors etna prie „graždanokos“.

Katalikiškos kovos prieš provoslaviją, bet jos kova sutapo su lietuvių, bet tuo, jog kol bus lotyniškas raštas, lietuviška kalba — nebus provoslavijos Lietuvoje.

Mūsų didis poetas Maironis to vedamas rašė lietuviškai, nors gal daug didesnis poetas būtų buvęs lenkų kalba, kaip Mickievičius.

Maironis vėliau virto nuosirdžiu lietuvių patriotoj, nes pamilo ir suprato, jog Lietuvos tragedija ne vien provoslavijoje, bet istantėjime.

Vaižgantas irgi kunigas, patriotas 100%, vos neusipuko su Vatikanu, kuomet Vatikanas pripažino Vilnių Lenkijos vyskupams, vos nevirto savotišku Husistu Lietuvoje iš melišės prie savo krašto, bet nejaugi tai mums turi sakyti bolševikai? „Lietuviškas bedievis gali niekad nesėsti prie bendro stalo su krikdėmų, bet nebus nei bedievis, jei sės prie bolševikų stalo!“

Bolševizmas, stalinizmas — biantariska tikyba, kokia buvo pasaulyje. Bet Paleckiai žino, jog lietuviui tikybės neišraus jėga, jis gali virsti bedieviu vien ištikinimo keliu, o tam reikia laiko, gi bolševikai to laiko neturi, jiems dega padai!

Oekoslovakiška komedija...

Nori įtikinti tikinčiam — fotografijomis prie bažnyčių, kurių kiekviena turi vieną ar kitą bolševikų nužudytą kunigą ir šimtus ištrėmtų tikinčiųjų taigon, kur nėra nei rusų globėjimų cerkvių!

IV.

Bet nebūtų reikėję tiek rašyti apie tokias brošiūras, jei neturėtume mūsų tarpe tos tvarkos garbintojų.

Dvi brošiūros, puikiame popierėje, puikiai išleistos.

Kam skirtos?

Pabėgėliams lietuviams, kurie nenori grįžti Lietuvon, suprantama, šiandieninė Lietuvos.

Bet stūnia taip pat šias brošiūras P. Amerikos lietuviams, nors jose nieko nėra, kas įdomantų vietos lietuvi.

Ar negeriau praeitų tuos lietuvius, kurie nenori grįžti iš Vokietijos, Italijos, Prancūzijos ir atkreipti dėmesį į Amerikos lietuvius, nors ir nedaugelį, kurie lietuvius iškišė laukia jų pakvietimo?

Būtų pigiau ir būtų galima gal daugiau pavadžių suminėti, kaip apie Birbidžano žydus.

Cia ir yra visas kablukas ir visa tiesa: stalinistai galvoja labai sveikali ir realiai, nors brutalistiškai, kaip ir pritinka diktatūrai, Amerikos lietuviams nėra ko rūpintis, nes jie nieko nežino apie buvusį prieš karą rusišką režimą, o po karo likę lietuviai pažino kas yra rusiškas komunizmas ir išbėgę Amerikon papasakos koki rusai yra!

Cia svarbiausias tų brošiūrų tikslas ir čia pasirodo stalinistų baimė. Štai kodėl neveda mūsų stalinistus, nors jie, kad ir be dantų mielai noru grautų Uralo kalnus, kad surastų anksčiau šiovišgam Stalinui, nes bendrai šios raišės lietuviams Uralas, Pečiora, Volga daug daugiau artimesnė, negu šėsupė ar Nemunas.

Kodėl jums nėra brošiūrų? Kodėl? Nes jūs jiems — jau išgriežtas smulkas!

Ba. Aires, 15. XI. 49.

USAirSSSR

SSSR jau daug metų, kaip visiemis kalte kalama: pavyti ir pralenkti Ameriką. Tai dienos šūkis! Ir tur būt joki kraštą SSSR tiek nesuėnti savo įvairių agentų, kaip į USA susipažinti su jos gyvenimu, o ypač su jos technika. SSSR visą laiką atsidėjęs pamėgdžioja USA gyvenimą, kiek tas pamėgdžiojimas politiniais sumetimais yra galimas. Bet tas pamėgdžiojimas buvo ir yra keliolika metų atsilieki nuo USA gyvenimo. Viešai joks SSSR rašytojas ar politikas negali pagrįsti ar pasigėrėti bet kuria USA gyvenimo sritimi. Jie turi apie tai nutylėti, arba peikti. Iš esmės tarsi SSSR noras pralenkti USA gyvenimą, ar jį pamėgdžioti yra panašus į aną besuipicantią prieš jautį varlę.

Tiesa, SSSR kai kuriose srityse yra pralenkusi USA. Štai USA, apvalniai imant, skaitoma gyventojų 148 milijonai. SSSR dabar su uškariautais ir okupuotais sveltmais kraštais gyventojų turi arti 200 milijonų. SSSR teritoriją sudaro 8.708.000 kv. mylių, turint galvoje ir jį okupuotus kraštus. USA turi 3.022.000 kv. mylių, tai veiki tris kartus mažesnė teritorija. Spėjama, kad SSSR yra turtingesne geležies rūda. Visai galimas daktas, kad SSSR vienu trečdaliu turi daugiau anglies ir gal žibalo negu USA.

Tai ir visa, kuo gali SSSR pasigirti, kad USA jau pralenkė.

SSSR tie didžioje teritorijoje, kur tiek daug žmonių gyvenama ir kur tiek daug žemės, kad pramonę išvystinti iki galimų begalybių, toje pramonėje tenai dirba iš viso 33 milijonai senai šimtai tūkstantių darbininkų. Tuo tarpu USA pramonėje dirba 51 milijonas darbininkų. SSSR kiti darbo žmonės primityviose sąlygose dirba žemės ūkyje, tai yra kolchozuose. SSSR turi 52 milijonų gyvulių, tai yra keturiems SSSR gyventojams vienas gyvulis. USA turi 78 milijonus gyvulių, tai yra dviem gyventojams daugiau kaip vienas gyvulis. SSSR žemės ūkyje yra 400 tūkstančių traktorių, kurių gera pusė visomete remonte. USA žemės ūkyje yra 3 milijonai 114 tūkstančių ir 696 traktorių. SSSR geležinkelų ilgis 70 tūkstančių mylių, o USA 200.000. Perreiktas metais SSSR pati pasigaminio 800 garvežių, o USA 1.487. Tais pačiais metais SSSR vašon pasidarė 39.200, o USA 102.737. SSSR plentų turi 481.000 mylių, o USA 3.010.000 mylių ir tai vis cementuoti-meksfaltuoti. SSSR automobilių vis priskaito 760.000, o USA 38.000.000, tai yra 50 kartų daugiau. Perreiktas metais SSSR aviacija turėjo viso 305.000 keleivius, o USA 12.749.733 keleivius. SSSR labai plačiai giriasi, kad jos pramonės gamyba, palyginus ją su prieškariniais laikai, padidėjo 6%, o USA — 54%.

Kada darome tuos palyginimus, tai visomete turėkime galvoje SSSR teritorijos dydį ir gyventojų skaičių, o daru, kad SSSR statistika visomete turi politinių tikslų ir kaip tokią nėra tikslė. Ten, kur visomete neturi teisės kontroliuoti vyriausybės darbu, ten panašiu vyrišybių darbai visomete turi tamsių šėšelių. Taip ir su ta SSSR statistika, — vienur ji padidinama, kitur sumažinama.

Štai SSSR gyventojų surašinėjimas kelis kartus buvo daromas, bet surinkti statistikos duomenis pilnumoje niekuomet SSSR viešai nepasirodė. Arba štai SSSR giriasi, kad šiuo metu ji turi 760 tūkstančių įvairių auto masinų. Gal būt... tik turėkime galvoje, kiek tų masinų SSSR karo metu gavo iš USA... o jų dalis dar vartojama. O jei dar prisiminsime, kad auto masinos pirmoje eilėje skiriamos kariuomenės ir saugumo daliniam, o paskui visiems kitiems komunistinės partijos atsakingiems pareigūnams, tai privatus asmuo jų suvis neturi ir turėti negali, nes jie tiek neuždirba, kad galėtų nusipirkti sau automobilį. —Nos.

LIETUVIAI-LATVIAI VEIKIA VIENINGAI

(Oro paštu „A. L. Balsui“)

Nusizudė, kad vaikams nekliudyt emigruoti

Latvių tremtinių visuomenė labai sujudinta tragišku įvykiu Augsburgėje, Haunstetteno stovykloje. Ten gyveno plačiai pašįstamas latvių pedagogas, Edvards Bištevins 79 metų amžiaus, netekęs akių sviesos. Prieš kelias savaites sanatorijoje mirė jo žmona, o nežilgi jam teko susilaukti dar antro emigro. Jau senokai jis galvojo drauge su savo vaikais emigruoti į JAV ir visą laiką laukė darbo-buto garantijų, kurios jiems buvo pažadėtos ir vis dar neatėjo. Tuo tarpu užėję patikrinamasis IRO skryningas. Emigracinė komisija buvo aštri ir net drakonikiška. Ji pareikalavo, kad senelį Bišteviniį globojantieji artimieji kaipo darbingi važiuotų į Australiją arba Venecuėlą, o senas ir aklas tėvas galėtų likti Vokietijoje. Tą išgrūdė, B. darėsi kasdien vis liūdnėsim. Pagaliau šeimos pastarime buvo nutarta, kad jo dukte Anna su 8 metų berniuku (jos vyras išvežtas į Sibirią) bet kurioms aplinkybėms pasliks Vokietijoje vien tik tam, kad aklas tėvas nepalikytų be globos. Kiti šeimos nariai nutarė emigruoti.

Po IRO apklausinėjimo Bištevins suprato, kad jam emigruoti praktiškai nepavyks. Kadangi jis nenorėjo savo dukteriai būti priežastimi jos likimo Vokietijoje, po vienos nemigo nakties nutarė pasirošti tragiškajam žingsniui. Anksiti rytą, niekam nematant, išėjo iš savo kambario stovykloje, užkėpė ant pastogės ir už kiek laiko buvo ten rastas nebegyvas.

Ed. Bištevins gimęs Latvijoje, baigęs filologijos mokslus Maskvoje ir visą nepriklausomybės laiką mokytojas Mintojos gimnazijoje. Parašės keletą vadovėlių, kurie buvo vartojami Latvijos mokyklose.

Ryšiai su užsieniu — neištikimybė

Geral informuotas rusų emigrantų laikraštis „Časovoi“ praneša, kad vienai baltų pagrindžio organizacijai pavykė pagauti slapta politbiūro pareigūną. Iš jo matyt, kad Sovietų Sąjungoje 1948 m. liepos mėn. laukusi kiltant karo 1948-49 m. žiemą. Politbiūras šiame parėdyme armijos „šiaurės“ grupelį numatė šioakis operacijas: „1) Karo atveju grupės 4 skyrius nedelsiant turi evakuoti visus politinius kalinčius, apkalintus šnipinėjime, taipgi jų šėimų narius. Ryšiai su užsieniu traktuojami kaipo neištikimybės įrodymas. 2) MVD ir MGB įsitaigoms iki rugpiūčio mėn. pabaigos sudaryti šiki asmenų ir jų šėimos narių sąrašus: buv. tautinių armijų karių, buv. valstybės tarnautojų, buv. profesorių, mokytojų ir laisvųjų profesijų darbuotojų. Neramybų, sukiliimo arba masinio sabotažo atveju visi civiliniai gyventojai iš atatinamų sričių išgabunami (evakuojami arba fiziniai išnaikinami). Politbiūras nurodo, kad skubiai parenkami ištikimi asmenys, vietinių kalbų mokovai, kurie tuojau turi vykti į Kaliningradą (Karaliaučius) ir Kronstatą, kur jie turi pasirengti tolimesniam darbu 3 savaitėm kursuose. Baigus kursus jie paskiriamai šiaurės fronto atatinamų dalinių žėnion. Kursuose numatytos vokiečių, švedų ir suomių dėstomosios kalbos.“

L. L. V-S. B.

Spauda

* „KAUGE KODU“, šiuos šodžius supras tik Baltijos šėimos estas. Jie reiškia „Tollmas židiny“... Tokiu vardu pasirodė pirmutinis estų kalba laikraštis Pietų Amerikoje. Pirmas numeris išėjo spalį 24, 1949, dviejų puslapių, o nuo gruodžia pradžios jau eis po 4 puslapius. Spausdinamas „Arg. Liet. Balso“ spaustuvejė. Atskiras egz. 70 centavų, prenumerata metams \$ 20. Jo leidėjas yra Leo Laurson, o redaktorius Alfred Vaga, abu seni Estijos žurnalistai, pernai atvykę Argentinon iš Europos. Laikraštis nepartinis. Jo pasirodymą pasveikino Draugija „Estonia“ ir Nepriklausomos Estijos konsulas Theodor Gutman. Jo adresas, bendro Pabaltiečių centro adresas, Avenida Boedo 737, Buenos Aires. Savo geresniems kiamynams, jų gimtąja kalba spausdintu žodžiu, linkime pasiekti visus savo tautiečius Pietų Amerikoje. Lai „Kauge Kodu“ randasi kiekvienos estų šėimos židiny!

* „BIULETENIS“ Lietuvių šalpos Draugijos Prancūzijoje“, Nr. 1, Spalį 20, 1949. Parašytas mašinėle ir multiplikuotas. Atskirai iš jo patiekiamie Prancūzijos lietuvių gyvenimui naujienas. Leidinys stengsis užpildyti tą spragą, kuri susidarė sustojus daugeliui Vokietijoje leistų mūsų laikraščių. Apie ateities planus, Draugijos pirminkė sako: „L. S. Dr. J. Valdyba, mėginam leisti savo nariams Biuletėnį, kuris padėtų palaikyti ryšius, ypač su nariams provincijoje. Del finansinių sunkumų šis biuletėnis nebus reguliarus, bet vis dėlio numatome išleisti bent keturis Nr. Nr. per metus, kuriuose tilptų Dr. J. kronika ir šiaip aktualės žėnion. Šis darbas, kaip ir daug kitų, pareis nuo mūsų visų duosnumo ir bendradarbiavimo.“

* „AISTIJA“, Latvių - Lietuvių Vienybės šapirografuotas biuletėnis, 1 ir 2 numeriai, 1949. Redaguoja Emils Skujenieks, Gestachit/Elbe, DPC, Spakenberg III. (Atskirai talpiname „Aistijos“ skelbiamas naujienas iš Latvių-Lietuvių Vienybės veikimo įvairiose šalyse).

* „SKAUTAS“, Lietuvių Skautų ir Skautėjų mėnesinis laikraštis, Nr. 1, rugpiūčio, 1949. Leidžia „Rūtos“ leidykla, redaguoja Vladas Šarūnas: P. O. Box 78, Rodney, Ont., Kanada. Mažo formato, 16 puslapių žurnalas, atspausdintas spaustuvejė „Rūta“. Metams du doleriai. Raštų vertė daug svorio nustoja dėl nepasistengimo gauti lietuviškas akcentines raides.

* „SIAUDINĖJ PASTOGĖJ, Vinco Krėvės apysakų rinkinys, išėdo Suduva (Sudavija) Augsburgėje, 1948. Trečias leidimas, 315 puslapių. Telpa šios garsaus mūsų klasiko apysakos: Bedievis, Dvainiai, Išsibarė, Žmoną pamokė, Silkes, Bobulės vargal, Kūčios vakaras, Antanuko rytas, Galvažudys, Vis tuo Amerika, Perkūnas, Vaiva ir Straublys ir Skerdžius. Galima gauti „A. L. Balse“. Knygos kaina \$ 5.

* DANGAUS IR ŽEMES SŪNŪS, — monumentinis Vinco Krėvės veikalas. Suduvas išleistas 1949 metais. Kalbą koregavo prof. dr. Pr. Skardžius. Autorius veikalą skiria savo žmonai, Marijai Onai, sunkaus gyvenimo kelionės draugei. PUSL. 206, kietas viršelis. Galima gauti „A. L. Balse“. Kaina \$ 6.

* „LAISVOJI LIETUVA“, Nr. 77, 15. 9. 49, savaitinis politikos leidinys pasaulio lietuviams. Nusuntus porą tarptautinių pašto kuponų, atsiunčiama susipažinimui: Red. J. Gytis, Memmingen, D. P. Camp, Airport, US Zone, Alemania. B. K. A.

BUVUSIO LIETUVOS PREZIDENTO DR. KAZIO GRINIAUS

Atsiminimai ir Mintys

Tai yra stora, didelė 300 puslapių smulkaus rašto knyga apie lietuvių tautinį atgimimą, apie senesnius lietuvių veikėjus, partijas, programas ir lietuvių tautos kovas už laisvę.

Knyga labai įdomi, paduoda daug žinių iš mūsų nesenos istorijos, o daktaras K. Grinius iš savo atsiminimų papasakoja daug linksmų ir įdomių nuotykių. Skaitydami tą knygą prisiminsime mūsų jaunias dienas Lietuvoje. Knygos kaina 7 pesai. Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

„ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS“
CASILLA DE CORREO 303, BUENOS AIRES

Casimiro Kaminskas
FABRICANTE DE VITRINAS

Tel. 1545/47. T. E. 59-1918.

VALDISKAS LAIKRAŠTIS BARA UTENIŠKIUS

Rugpiūčio 4 d. „Tiesa“ Utenos apskrities apžvalgai paskyrė beveik 300 eilučių piktą straipsnį, pavadintą „Atsilikimo priežastys“, kuriame bando įrodinėti, kodėl Utenos apskrityje taip atsilikta su kolchozų steigimu. Pagal tą straipsnį, Utenos apskrityje iki 18 nuos. žemės sujungta į kolchozus. Tokiu būdu Utenos apskritis esanti komunistiškai labiausiai atsilikusi.

Utenos apskrityje sukolchozinti tik Daugailių ir Utenos valsčiai, kur esą daugiausia komunistų. Pavyzdgingiausiai laikomas Daugailių valsčius, kur 70 nuos. žemės jau sukolchozinta. Kolchozų steigimui daug pasitarėvęs komunistas Ežgnis. Sukolchozinta žemė padalinta į 21 kolchozų.

Tauragnų, Kuktiškių, Leliūnų, Skudutiškio ir Inturkės valsčiuose tik šią vasarą suorganizuoti komunistiniai būriai, kurie dar labai nedrąsiai ūkininkus varo į kolchozus.

Kodėl jums nėra brošiūrų? Kodėl? Nes jūs jiems — jau išgriežtas smulkas!

Ba. Aires, 15. XI. 49.

KILNUS BŪDAS REIŠKIASI KILNIAIS DARBAIS; NIEKAS NEIŠDUODA ŽMOGAUS DAUGIAU, KAP JO ELGESYS. Spencer.

Kalendorius 1950 metams jau spaudoje

TAI BUS NEPAPRASTAS METRAŠTIS, VIRŠ 100 PUSLAPIŲ. — ORGANIZACIJOS PRIDUOKITE SAVO VEIKLOS APRAŠYMUS. — VERSLININKAI, DABAR PAT PRIDUOKITE SKELBIMUS, KAP VISUOMET. — BENDRADARBAI, ĮGALIOJINTAI, PRENUMERATORIAI, FOTOGRAFAI — PRISIĐEKITE PRIE „A. L. BALSŲ“ METRAŠČIO - KALENDORIAMS PAIŲVALRINIMO IR PAGRAŽINIMO!

Dr. Oscar A. Bruno
Migr. Val. Lig. Gydytojas
prima savo kabinete:
ALSINA 419 SAN ISIDRO
Tel. 743-0704

Moteris ir Pasaulis

LIUDNOS IŠVADOS

Sunku apskaičiuoti tokių lūžių pasekas. Tai kietas bandymas abiem pusėms, juoba, kad tai trunka ne vienerius metus. Mūsų laikų nekantumas ir įvairios pažūrų pasidūlos, gali sudaryti stiprių pagundų ir pavojų tiek moteriai, tiek vyrui. Ir vienas ir antras gali tikrai nebeįsiti „kompromisinės išieties“.

KOKIA IŠEITIS?

Pirmiausia, reikia suprasti moters krizės psichologiją. Jos jausmai persikeičia ne amžinai — tai viena. Antra, dėl to nėra tik ji viena kalta. Kol „beprotiškai“ mylėjo, ji nematė vyro šakotumo, nerūpestingumo, tų reikalavimų ar jų formos, kurie ją kartais žemino. Bet meilė negali būti visą laiką akla. Vieną dieną ji praregi visas klaidas ir ydas ir tada devynias raugais jos atsiūgsta. Tam tikra dalimi, taigi, yra ir vyro kaltės. Moteris pernelyg asmeniškai ir kitokia ji būti negali. Tik laikinai ją patenkina aukšta vyro pozicija, talentai, turtai. Ilgainiui visa tai netenka reikšmės, jeigu vyro asmenyje ji neranda dvasinės atramos.

Psichologinis moters stovis, susikūręs lūžio metu, nėra jausmų neistikimybė. Dėl to vyras tiek turi turtelį, kad jos nekaltintų. Tai yra jos „unaras“, per didelis jautrumas. Geriau šalinat priežastis, kurias ta jos jautrumą sukūrė ar padidino. Savo klaidas ir ydas geriausiai taisyti šito jai nedemonstruojant, kad neatrodytų „veidmainystė“. Ir iš viso mažiau rodytis jos akyse, jeigu ją tai erzina. Tokiais atvejais reikia vyrui nemažos aukos. Neversdamas jos nusilenkti jo „teisei“, jis pagreitins ir palengvins jos persikeitimą jo atžvilgiu.

Bet ir moteris turi suprasti vyrą tokiais atvejais. Yra vyrų, kurie dėl nepastebimų paranojiškų palinkimų darosi pernelyg įtariniai. Tačiau ir kiekvienas protingas vyras bus nustebintas ir priblokštas dėl tokių nelauktų pasikeitimų moters dvasioje, o ypač dėl vengimo palaikyti su juo fizinį ryšį. Nereikia norėti, kad vyras būtų didelis psichologas.

Jausmai pas jį viena, protas — kita. Prasiveržia audra, bet protas bando ją apraminti. Reikalaujama iš vyro tobulybės, moteris turėtų ir pati savo „logiškus“ jausmus apvaldyti. Ir jai dera daryti auką pareigai, nors būtų nežmoniška sunku.

Zinia, tos rūdys ant aukso žiedelio gražia širdis. Būna negera — nežmoniška negera dvasioje. Bet reikia jas valyti. Jieskokite ir rasite išieiti, nes aukas ir pro rūdis žiba. O dėl abejonės: ar su tokiais netaikais jausmais antrą atžvilgiu galima melsti taikos iš aukščiau, — atsakiame: Taip! Ar tai nėra šventvagystė? Ne! Ko žmogaus jėgos negali, padeda didžioji Malonė.

Moteriai, netekus įkūnyto idealo viename asmenyje, yra pavojus nejučioms jį įkūnyti kitame. Susidariusi tuštuma moters dvasioje sunkiau pakeliama. Ji turi būti užpildyta kuo kitu. Gerai, jeigu ji myli savo vaikus ir jiems visa širdimi atsidavusi. Gerai, jei yra juo vienas. Tačiau vaikų meilė pilnai tos tuštumos dar ne užpildo. Ir kaip tik tokiu metu gali

DAKTARAS KRIPSTUKAS PRAGARE

ir kitos nemažiau įdomios pasakos. Pasakos apie Arlekiną meilę ir apie burtininką be vardo; Kaip velnias juoduodegis blogais keliais nuėjo; Šokoladinio kareivinko širdis; Tuktuko burtų laikrodžiai; Studentas iš rudosios vaistinės; Pasaka apie neramų žveją Silvestrą; Raudonbarzdžio žydo karoliai; Raganų pnota Kalnų gatvėje ir Kaip profesorius Murrmilius į Krekonavos karčiamą važiuo.

Povilo Abelkio Lietuviškų Knųgy Leidyklos gražiai išleistas Vokietijoje, gerame popierėje. Su apdaru persiuntimu \$ 5.

Asmeniškai galima gauti „A. L. Balsas“ knygyne, Av. Boedo 737. Reikalaujant paštu, pinigus su užsakymais adresuokite:

„A. L. Balsas“, Casilla de Correo 303, Bs. Aires.

atsirasti kitas žmogus, kuris nori pažaisiti jos jausmais. Ir kai ji pataliko ant suvedžiotojo, prekiaujančio „meile“ savitėmis ir mėnesiais, tada jos neistikimybė pasidaro tikrove.

Man pasakojė apie vieną moterį, kuri, nepakeldama vyro prieštaičių ir prievartos, metė bendrą gyvenimą. Paskui ji susirado „simpatijų“. Būdamas tačiau aukštų principų ir giliai religinga, ji išliko formaliai ir moraliai ištikima pirmajai ir vieninteliui santuokai. Bet kiek tokių! Kitų „simpatijos“ nuveda per toli ir nebebūna kelio atgal.

Vyrui, nežinūnt jo proto persvaros, šeimos krizės sukuria savotišką jausmų revoliuciją. Vieni krinta ir neviltingai ima girtuokliuoti. Kiti, tos neviltingos nepakeldami, tyčiomis įsiekia naujų draugystių ir, kaltindami žmoną neistikimybė, patys pasidaro neistikimi. Dar kiti bando laikinai atsiskirti, kad užmirštų nesuipratimus, tačiau, neįsiskirdami galimumą suartėti, galutinai išardo bendrą gyvenimą.

VEIKLIOS LIETUVĖS

New Yorke nuo 7 iki 14 šio lapkričio mėnesio vyko tarptautinė paroda, kurioje to miesto lietuvės moterys potiekė turtingą meninę programą.

Bilietus į parodą „Vienybė“ patauria pirkti pas finansų visuomenininką: Averkiene, Baceviciene, Baluknaitė, Brundziene, Caraskaitė, Černienė, Darys, Jurgelūte-Beverage, Jurgelienė, Klizytė, Kulber, Laučkienė, dr. Šliūpaitė, Spūdienė, Stilsonienė, Ščegauskienė, Tyšliaviene, Valaitienė ir Vinikiene.

Neseniai įvykusiam moterų komiteto susirinkime pareigoms pasiskirstyta sekančiai: M. Klizytė — pirm., B. Spūdienė — bilietų komisijos pirm., Barbora Darys — sekretorė, dr. A. Šliūpaitė — išdėminkė ir Stella Caraskaitė — finansų sekretorė.

Lietuvių moterų skyrių tarptautinėje parodoje globoja New Yorko Lietuvių Taryba.

ARGENTINOJE TARP MŪSŲ NĖRA SKIRTUMŲ

Argentinos lietuvių kolonija bene bus viena tokių, kurią stvyrkė naujieji atėiviai greičiausia susigyvena su senesne mūsų kolonija. Tai natūralus ir sveiktintinas reiškinys.

Tikrumoje, nėra jokio skirtumo, kiek metų ar dešimtmečių kuris čia gyvename. Ateiviai yra ateiviai. Visiems vienodai erkėčiais naujo gyvenimo keliai išlioti. Broliška sugyvenant kasdieniniuose reikaluose, visos kliūtys lengviau nugalimos.

Kokis gi gali būti skirtumas, kad vienas čia 40 metų gyvena, o kitas vos išlipa? Tik pirmosios dienos, o už mėnesio kito, patys žinote. . . Ir kas atvyks jau 1950 metais, tai visus naujokus vadins senais amerikonais. Tai visi būkime broliai, dėkimės pirmųjų Lietuvos įsėvių sukurtų organizacijų, nes jas kūrė, dalinai iš rusų pavogtos Lietuvos atvykę mūsų roliai.

Taigi, Argentinoje tarp mūsų nėra ir nepivalo būti jokių skirtumų. Žvaigždutė.

Avellaneda, 25.10.1949.

Žmogaus prigimimas — teisumas. Jeigu tas įgintasis teisumas nustojamas, žmogus negali būti laimingas.

Kasdieniniai Reikalai

ŽODIS IS VENEZUELOS

Inžinieriaus A. Zainierūno dukte mums rašo:

Stundū 3 (tris) dolerius ir nuo šios dienos laukiu „Argentinos Lietuvių Balsas“. Iš anksto nuoširdžiai dėkoju: L. Zainierūnaitė.

— JUZE AUGAITYTE, neseniai iš tremties į JAV atvykusi dainininkė, Kauno ir Vilniaus operų solistė, mielo 15 metų savo operos darbo sukaktį. Tremtyje ji yra dainavusi lietuviams ir sveitintautiams daugelyje vietų. Šiuo metu ji gyvena Philadelphiaje.

— JAV LIETUVĖS skaitlingai dalyvauja Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese, vykstančiame New Yorke 4, 5 ir 6 d. šio lapkričio mėnesio. Mūsų tautietės skaitlingai lanko Lietuvių Dailės Parodą, vykstančią New Yorke nuo spalio 20 iki lapkričio 20, 1949.

BUVO ATSKRIDUSI PONIA E. DE PALACIOS

Ilgametė „A. L. Balsas“ skaitytoja, gerb. Elena Bukauskaitė de Palacios, Argentinos Valstybinių Naftos Vėrimų (YPF) pareigūnų žmona, prekybos reikalais lankėsi Buenos Aires. Ta proga sutarkė savo prenumeratą ir dalyvavo Lietuvių Klubo parengime.

Ponia Palacios yra šaulietė. Ištekėjusi už p. Palacios, apsigyveno Vespucio, Salta, virš 2.000 km. nuo Buenos Aires. Ten įsisteigė modėlių krautuve, medžio dirbtuvė ir ledo fabriką. Dabar baigė statyti naujus namus. Sostinėn buvo atskridusi lėktuvu.

ONA G. OZINSKIENE, „Moteris ir Pasaulis“ skyriaus vedėja, kuri gruodžio mėnesį vyksa Urugvajun, kad metinių atostogų proga pamatytų bendradarbes. Gerb. „A. L. B.“ skaitytojai prašomi atėti talkon mūsų atstovei prenumeratoris ir rašalais. Būsime dėkingi, kad gerb. skaitytojai, nelaukdami apsilankymo, priduos savo ir draugų prenumeratas atstovės apsisojimo vietoje: Yaguarón 1330, Montevideo, gerb. E. Jarmalavičienės ir jos dukros profesores Paulės Jarmalavičienės bute.

— A. DAMBRAUSKAITĖ, buv. Lietuvos Operos artistė, neseniai atvykusi iš tremties, J. Bačiūno iniciatyva, Chicagoje rengiamas jos pirmas koncertas Amerikoje.

— JADVYGA KUNCAITIENE, Dr. J. Kuncaičio žmona iš Kordobos, porą dienų viešėjusi Buenos Aires, grįžo Kordobon, kur 3. XII. 49 ruošiamas S. L. Arg. 6 skryviaus 5 metų sukakties minėjimas, dalyvaujant sostinės menininkams ir svečiams.

— SOFIA MORTONAITĖ — KIBILDIENĖ, gyvenanti: 6 Sigel St., Worcester, Mass., USA., praso atsiliepti savo broli, Vincą Mortūną. Žinanti jo likimą prašomi pranešti ieskotojai arba šiuo adresu: Sr. A. Maksimavičius, c. Chiciana 2951, Bs. Aires.

— BETTY MIKŠNAITĖ, gyv. Chicagoje, radijo konkurse laimėjo \$ 27.000.

BEATRIGĖ K. KERBELIENE, iscenizavusi Kudirkos „Viršinkny“ satyras, kurios bus suvaidintos Lietuvių Klubo scenoje, Boedo 737, sekmdienį, 20. XI. 49.

LINK TAVES, LATVIJA, SKRENDA VISOS MŪSŲ MINTYS; UŽ TAVE, TĖVYNE, MELDŽIUOS. . .
Latvių Tautos Taryba Rygoje Lapkričio 18, 1918 metais paskelbė Latviją Laisvą, Nepriklausoma, Demokratinę Respubliką. Latvija, sykiu su Estija ir Lietuva, po 22 metų Nepriklausomo gyvenimo, tapo rusiškai-vokiško imperializmo aukta. Argentinos, kaip ir viso laisvojo pasaulio tatviai, vieninai kovoja už savo gimines laisvę.

KAIP KELIAUJAME SU VAIKAIS

Motinos dažnai vos pamąnustos apie keliavimą su mažais vaikais gyvenama baimė. Joms vaidenais nepaprastai sunkenybės, surištos su vaiko kelione. Taip pat ima mirgėti prieš akis įvairios ligos, kuriomis vaikas gali ar galėtų susirgti po kelionės. Tačiau kelionių nereikėtų bijoti, priešingai jos yra būtinos ir nebaissios, joms tinkamai pasirengus. Gyvenant mieste vaiko ar motinos sveikatai reikalinga pakeisti slygos, ypač vasaros metu. Miesto dulkelės ir oras tikrai daug didesnės blogybės, negu kelionė. Jeigu toli keliaujama, nuolatini vaiko laikymas ant rankų įvargina motiną ir vaiką. Tad mažiems kūdikiams geriausia pateikti tinkamo didumo dėželę ar pintinė, kurią minkštai išlojame apačioje ir šonuose. Ant pagalvėlio guldomas ir apdengiamas paklodėle vaikas. Taip vežti vaikas tikrai patogų ar traukinį, ar autobusą. Susidedant vaiko reikmenis, reikia skyrium atidėti reikalingiems dalykai, kad kiekvienam metu kelionėje galima būtų rasti. Čia turi būti baltinėlių pamaina, vystykčiai, pudra, rankšluostis, muilas ir maisto atsarga — termoze. Vaikas reikia sau gotti nuo didelių skersvejų bet besaikis jo vytyriojimas į šiltus drabužius nepatartinas, tai gali vaikui tik pakenkti. Kelionė su didesniais, kelių metų vaikais daug lengvesnė. Jei kelionė ilga, geriau išrinkti kelionė vako laiką, vaikai traukinį tuo metu gerai miega užsupami traukinio judėjimo. Vaikui paguldyti imame paklodėle ir mažą priegalyvę. Guldant patartina vaikui nurengti viršutinius drabužėlius ir nuauti kojas. Maistas imamas paprastas negreit gendantis. Blogas paprotys visą kelionę vaiką penėti saldumynais, nes gali vaikui pakenkti. Kad vaikas nebūdžiatu, daug geriau keliauti traukiniu, ne autobusu. Čia jis gali laisvai judėti, be to, vienas kitas pamatas žaislais ar motinos atkreiptas dėmesys į besikeičiančius vaizdus, vaiką išlaikys ir jis nebus įkyrus kelionėje.

LIETUVAITĖ, NUGALEJUSI PIZNIUV TRŪKUMUS RADO PELNINGĄ DARBĄ

Seattle, Wash. dienraštis — „Post-Intelligence“ idėjo lietuvaitės, Geraldine Leponis, paveikslą ir plačiai aprašė jos kovą su dviem fiziniams trūkumais. Geraldine dabar yra 22 metų ir dirba Goodwill Industries ofice. Gimdama ji neturėjo dviejų sąnarių: dešinės rankos ir kairės kojos. Jų vietoje buvo tik neišsivysčiusios išaugos.

Tuo laiku visi manė, jog Geraldine niekuomet negalės savystoviai tvarkyti savo gyvenimą. Ir ištikro, kaip žmogus su tokiomis kliūtimis gali užsidirbti duonos plūtą ir tvarkyti savo reikalus be kitų žmonių pagalbos? Tačiau pasiryžimas kartais atlieka nuostabių dalykus.

Pasiekus jai mokyklų amžių, ją lankydavo mokytojos. Ji pati uždarbiaudavo prižiūrdama kaimynų vaikus. Pasiekusi 16 metų amžiaus ji jau pradėjo ieškoti pastovaus darbo. Bet čia, jai patarė mokintis knygvėdytės ir jį paklausė.

Vėliau jai buvo padaryta operacija ir neišsivysčiusi koja amputuota. Dėka tam ji jau galėjo nešioti dirbtinę koją.

„Tai buvo laimingiausia diena mano gyvenime“ — aiškino p-lė Leponis. „Aš jau vaikščioju savystoviai, be ramsčių“. Ilgai netrukus ji pradėjo dirbti Goodwill Industries įstaigoje. Savo darbą ji atlieka energingai ir sumaniai.

Juokai

SURADO ELEKTRA

Vienoj Jungtinių Valstijų mokykloj buvo pamoka apie Benjaminą Frankliną. Po to mokytoja paprasė mokinius trumpai aprašyti jo gyvenimą. Viena mokinė aprašė sekančiai: „Jis gimė Bostone, keliavo į Philadelphia, susitiko panelę ant gatvės, ji šyptelėjo jam, jis apsidė su ja ir atrado elektrą“.

VYRAI NE BĖDA

Moteris: — Nežinau, ką dabar daryti. O gal šis butas nepatiks mano vyrui?

Savininkė: — Tuo nesirūpink. Šiais laikais vyrų lengviau surasti, negu butą.

JIS NEIŠLAIKYTŲ

Sekretorius: — Kodėl tamsta moki takus iš karto? Juk yra leidžiama mokėti keturius kartus į metus dalmis.

Fabrikantas: — Aš neišlaikysčiau, jeigu reikėtų pergyventi tą skausmą keturius kartus per metus.

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPĖJA IR SUKUOTOJA „OLIMPIJA“

Moderniškas galvos dabinimas c. Camacua 78 (Rivadavia 6600) Tel. 63-8575 — Bs. Aires (vyksta į klijenų namus)

VAIKŲ KAMPĖLIS

Rimas Glūdutis

ŽIOGAS ŠOKLIUKO SMUIKELIS.
(Tėsynys)

„Bet, valdove skruzdėlyno“, Tarė žiogas mandagiai, Čia nėra lankos žolynų, Ir saulutės spinduliai

„Nepatenka į urvelį, Kur nei laisvės, nei erdvės. Joks plaučių pievų žiogelis Čia tau griežti negalės.“

„Ir, nelaimė, smuiką savo Pamečiau“, dar tarė jis, Tik staiga kad sulingavo Karalienės kambarys.

Emė sienos, lubos griūti, Kristi žemės ir spygliai, Ir šokliukas pastjuo Tartum užkastas giliai.

O paskui kažkas jį stūmė Tokia didele jėga, Kad žalių paparčių krūme Atsirado jis staiga.

Dairės žiogas ir stebėjos Ties paparčio stiebeliu, Kas išlaisvint taip galėjo Iš nelsivės skruzdėlių? . . .

O tą dieną žmonės kirtu Griuos didelius medžius, Ir viena pušis kai virto, Tai kamienas jos sunkus

Trenkė tiesiai į skruzdyną, Ir jo ankstas kauburys Išsitarė po kelmyno Visas keturias šalis.

Tai nelaimė atsitiko . . . Šuvo dang ten skruzdėlių. Ton, kur gyvos dar išliko, Bėgo, slėpė tarp šokių.

Kai supjaustė pušį vyras Ir sukrovė kiek toliau, Kai nutilo mūsų girių Visas triukšmas, tai tuojau

Emė rinktės skruzdėlytės Taip nedrąsiai iš pradžių, Ir akelės jų mažytės, Pilnos asarų griaudžių . . .

Net šokliukai jų pagaliao — Buvo jis širdies geros — Stengėsi paguosti melniai Del nelaimės ištiktos.

Skruzdės liūdnos, nusiminę, Bet prie darbo šoko tuoj, Statė naują skruzdėlyną Jos vietelėj parinktoj.

Dirbo visos, netingėjo, Kasė urvelius naujus, Ir šokliukas jam padėjo, Nesė, krovė šapelius.

O paskiau gražiai dėliojo Ant šlaitelio to stataus, Raštelius sunkius kilnojo, Kol skruzdėlynas pagaliaus

Vėl pūpojo prie eglutės, Po šakelėm jos tikrai! Ir džiaugsmu nušvio akys, Kad jau baigė jos vargai.

„Nors tas smuikas karo grobis, Toks mažytis, toks gražus, Bet grąžint jį liepa, žioga, Imk ir nesėkis į namus.“

(Bus daugiau)

PERFUMERIA
NANCY

U.T. 22-7860

AVDA. GRAL. MITRE 2769-SARANDI

SAVININKAS JUOZAS GAICIONAS.

PEINADOS "ENRIQUE"

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPYKLA ENRIQUE LUKASHEVICIUS, savininkas pats dirba, kad patenkinti savo gausią klientelą.

Darbas atliekamas moderniausiasiais aparatais, pigiomis kainomis.

DOMINGUEZ 524 — PIÑEYRO

Grožio Salionas "BERTA"

Ilgalaikis plaukų garbanavimas, dažymas, pridėjimai. — Manicura. Savininkė lietuvaitė:

CARLOS CALVO 418 Buenos Aires

Užsakykite valandą telefonu: 33 - 5333

Buvusi "ESMERALDA" Inkuotoja

KULTŪRINIS GYVENIMAS

MUZIKŲ E. IR A. KUPREVIČIŲ KAMERINIS MUZIKOS KONCERTAS

Prancūzų meno galerijos „Van Riel“ salėje, Florida 659, Buenos Aires, lapkričio 10, 1949 įvyko smuikininkės plėš Helenos Kuprevičiūtės ir jos brolio, pianisto Andriaus Kuprevičiaus kamerinės muzikos koncertas.

Rinktinė publika užpildė salioną. Pradėję L. van Bethoveno Sonata do-menor, op. 30 nr. 2, antrojo programa daly patiekė W. A. Mozarto Sonata La mayor K. nr. 526, o pabaigoj patiekė E. Grieg Sonata do-menor op. 45.

Koncertą globojo Meno Sąjunga „Pro Arte“. Nesiliaujanti publikos plojimai privertė menininkus kartoti ir po kelis kartus grįžti scenon.

Iš Lietuvos publikoje matėsi „A. L. Balso“ leidėjas Pr. Ožinskas su žmona, L. Vaitiekūnas, St. Čekauskas, (kuris nepareido dar nėvieno Kuprevičiaus koncerto), Ryliskiai, Birutė Aukštuoliūnė, o bendrai salė tapo užpildyta vietiniais geros muzikos mylėtojais, kurie tuo sužavėti ir šiuo koncertu padaryta tikrai graži propaganda geram lietuvių vardui.

Malonu buvo matyti, kaip vietiniai žmonės apdovanojo brangiomis gėlėmis smuikininkę Kuprevičiūtę ir jos brolių pianistą. Publikai nesiskirstant, bet vis daugiau plojant, menininkai Kuprevičiai patiekė žavėtiną A. Dvoržako kūrinių. Rep.

VISI BŪKIME TEATRE BUENOS AIRES 21. XI. 49

Pirmadienį, lapkričio 21, 1949, -19 val. (7 v. v.) didžiuliam teatre „Buenos Aires“, Av. Corrientes 1755, Buenos Aires, įvyks pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas.

Turint tokią stambią meno pajėgą, kokia yra pianistas Kuprevičius, tenka pasidžiaugti jo daroma propaganda lietuvių tautos vardo kėlimui Argentinoje. O kad jo kilnus darbas būtų pasakmingesnis, iš mūsų tik vieno reikalaujama, dalyvauti koncerte!

Programa susidės iš trijų dalių: I. — J. S. Bach: Fantasia cromatica y Fuga. J. Haydn — Sonata en Fa mayor: Allegro moderato, Largo-heto, Presto.

II. — Fr. Chopin: Sonata en si-bemol menor op. 35: Grave; Doppio movimento, Scherzo, Marcha fúnebre. Finale. Presto.

III. — J. Aguirre: Triste. J. J. Castro: De la suite infantil. Fr. Liszt: Consolaciones 3, 4 y 6 ir Fr. Liszt: Bapodia húngara nr. 12.

Taigi, apart pasaulinių kompozitorių, šiame koncerte bus išpildyti ir Argentinios kompozitorių kūriniai.

Vietiniai meno suinteresuoti pažįsta Andrių Kuprevičių kaip lietuvių pianistą. Spaudos skiltyje jis visuomet su pagarba lietuviu vadinamas. Paremkime jo darbą skaitlingu dalyvavimu koncerte!

TAPO PAGERBTAS „A. L. BALSŲ REDAKTORIUS

Lapkričio 11, 1949, sukankant 56 metams amžiaus „A. L. Balso“ redaktoriui Ktantui Norkui, šio laikraščio leidėjas gerb. Pranas Ožinskas su žmona, Ona Gudauskaite Ožinskienė, suruošė draugišką vakarėnį Lietuvių Klube, kurios dalyvių tarpe matėsi ponia Emilia T. Čekanauskienė, Inž. Jonas Čekanauskas su ponia Ka-

talina P. Čekanauskienė, Prof. Grudis su ponia, „A. L. Balso“ linotipininkas K. Vaitiekūnas su ponia ir dukromis Valentina ir Birute, rasytojas N. Fevri, „Verbo“ red. N. Konstantinovas su ponia, Gen. Teodoras Daukantas, buv. mok. Vytautas Naliavaika, dail. R. Kuprevičius su ponia, sūnum pianistu Andriumi ir dukra smuikininke Elena, E. Ryliskis su ponia ir dukra Teatro Colón šokėja Rosita, Vacys Andriūška su ponia ir dukra studente Irene, Vl. Urbėtis su ponia, St. Stanekia su ponia, J. Sudnins su ponia, Julius Petronis su ponia, muzikas Ignas Andrijauskas ir panelė Angela Gervelytė, Bernardas Survila, ponia Elena A. Eštenė, dail. Juozas Žalneravičius-Zalnero, muzikas L. Jakavičius, muz. Vyt. Balčiūnas su ponia, p-lė Vaitonytė, p. R. Taraška, Latvų Sąjungos atstovas F. Gaisais, muzikas Anatolius Wungow su ponia, optikas Villius Rasiūnas su ponia, fotografai Karolis Dobkevičius ir Juozas Zubrickas, Inž. Anatolius Džiūsis su ponia, Kazimieras Gasevičius su ponia, archit. Daumantas Namikas su ponia, p-lė Lucilė Gasevičiūtė ir kt. Charles Norkus, General Motors sekretorius ir kiti redaktoriaus draugai, negaidėdami atvykti asmeniškai, sveikino telegramomis bei telefonu.

Po skanios lietuviškos vakarėnės, skambėjo lietuviškos dainos. Sukaktuvininkui linkėta ilgiausiu metų ir įteikta brangių dovanų. Pobjūį pažėvairino p. V. Rasiūnas, parodydamas spalvuotus peršviečiamus paveikslus, imtus keliaujančių Argentinon ir Argentinoje, dainuojamo — Lietuvių Klūbe. Draugiškoje nuotaikoje, pasikalbėjimai užsitęsė iki vėlamos. Rep.

EUROPOS LAIKRAŠTININKAI TARESI

Lapkričio 3, 1949 Buenos Aires mieste įvyko Centralinės Europos laikraštininkų pasitarimas. Dalyvavo dvylikos tautų laikraščių, einančių Buenos Aires mieste, redaktoriai. „A. L. Balso“ atstovavo red. K. Norkus, ukrainiečių „Nash Klych“ atstovavo prof. Onatskyj, dalyvavo čekų, slovakų, slovenų, kroatų, serbų, lenkų, graikų ir kt. tautų laikraščių redaktoriai.

Nutarta pasikeisti leidimais ir susitikti kartą kas mėnesis. Ateity bus išleistas dalyvaujančių tautų biuletenis vienoje kalba.

MŪSŲ MENININKŲ VEIKLA OIKAGOJE

Dailininkas Mikas Šileikis „Naujiense“ rašo: Paulius Augius iliustruoja Dr. Margerio knygą. P. Augius, kaip iliustruotojas, savo specialybėje yra pasiekęs aukštą laipsnį. 1936 m. tarptautinėje grafikos parodoje Art Institute vieną kūrinių pardavė. Meno kritikai sako, kad Augius į gamtą žvelgia ne kaip į „civilizotą“ gamtovaizdį, kuriam meno kritikai ne tik sakas nugenėja, bet ir medį nukerta. Į kūrinių jis žvelgia iš fizinės ir dvasinės pusės; ieško naujų formų, gilesnio išgyvenimo ir išreiškimo tvirtuose medžio raizybos randuose. P. Augius taip pat gamina „Naujienu“ kalendorių iliustracijas.

Prof. Ignas Šlapelis baigė komp. A. Vanagačio paminklo projektą. Planas yra modernaus stiliaus, išpildingas. Jo aukštis bus 15 pėdų. Petras Kiaulėnas ir jo žmona Vasilja užimti architektūros darbas.

PIANISTAS ANDRIUS KUPREVIČIUS, kurio koncertas įvyks teatre „Buenos Aires“, Av. Corrientes ir Callao, pirmadienį 21. 11. 49, 18,30 val. Dalyvaukime visi ir savo draugus sveitintuosius pasikvieskime, kad ir ne išgirstų pasaulinio garso pianistą lietuvi.

Vl. Vijeikis projektuoja „Margučio“ žurnalui viršelius ir rašinėja spauidai. Mikas Šileikis dalyvauja trijose svetimtautių meno parodose: Indianapolisje, Ind., ir Chicagoje.

Petr. Kiaulėnos neseniai išleista knyga su prancūzų, vokiečių ir anglų tekstais ir 60 reprodukcijų, gerai pildyta. Krocho knygų krautuve Chicagoje gautaisias išpardavė, liko tik viena.

SKIRTINGI BASANAVIČIAUS IR LIŪDO GIROS KELIAI

Lietuvių tautos gajvintojas ir „Ausros“ leidėjas Dr. Jonas Basanavičius yra žinomas savo darbais, raštais ir didžia įtaka. Bet apie jo pažiūras ir kitas sritis, pav. religiją, ne daug kas kalbėjo pasakyti. Iškirčių, tikėjimo reikalais jis tik tiek rūpinosi, kiek tas palietė mūsų istoriją. Praktikuojančiu kataliku jis nebuvo ir bažnyčia jam neatrodė svarbiu veiksmu.

1913 metais Vilniuje išeinanti katalikų „Viltis“, prof. Pr. Dovydatičio redaguojama, o Liūdo Giros tvarkoma, paskelbė žinią: „gydytojai bijo, kad Dr. J. Basanavičius nenumirgys“. Perskaitęs tą žinią, kunigas Juozas Tumas, kuris tuom laikui klebonavo Laižuvoje, parasė Liūdui klėrai:

„Baisią žinią paskelbė apie Dr. Joną Basanavičių. Man baisu dar dėl to, kad jis nebuvo praktikuojantis katalikas. Liūdai, netrukus paprašys kokį kunigą tegu nueina, aplanko ir pašnekinia iš tolo. Daktaras Jonas nėra užsišpyrėlis, tai gal išpažintų, kad nuo katalikų nesiskiria. Kitaip nei šis nei, nei tas. Kaip mes gerbime ir mīnėsimė šitą mūsų didvyrį ir jo garbę?“

Bet Dr. Jonas Basanavičius tada pasveiko ir be jokios „išpažinties“. O nepraktikavimas tikėjime, rados, nei truputiuko nesumažino jo nuopel-

ni ir lėvės. Tuo tarpu Liūdas Gira, kuris turėjo būti Dr. J. Basanavičiaus „krikštytojas“, atsidūrė tautos išdaviko roleje. „Sandara“.

AMERIKO GIMES LIETUVIS MOKSLININKAS

Galimas daiktas, ilgai netrukus Aleksas Petruskas atsistos į priešakines Amerikos mokslininkų eiles. Gimęs Čiero, Ill. ir išėjo čia vidurinių mokyklą, o paskiau nuvyko į Massachusetts Institute of Technology, gaudamas daktaro laipsnį.

Pagilumini tolesnių studijų jis persikėlė į Notre Dame universitetą, Indianoje, arčiau savo tėviškes. Šiame universitete jis pasiliko profesoriauti. Karo metu jis išbuvo ketvertą metų prie atominių tyrimų ir gyveno taip atsikyres, jog ir tėvai nežinojo kur jis yra.

Šiuo metu jis tobulina tam tikrus išradimus mechanikos srity ir General Motors Corporation pasakrė jam \$ 9.000 užbaigimui to išradimo. Prof. Aleksas Petruskas yra palyginamai jauno amžiaus — 40 metų ir daugelio manymų jis yra vienas gabiausių Amerikos mokslo vyrų. S.

LISZT — VIENAS ZYMLIAUSIŲ PASAULIO PIANISTŲ

Vengrų kompozitorius ir pianistas Abbe Liszt turėjo taip stiprius prisirus, jog jam reikėdavo parūpinti specialių pianų. Syki prieš savo koncertą Veimare, Vokietijoje, jis susieidė trečią karištos rankos pirštą. Jo draugai ir gydytojai patarė jam atidėti koncertą.

Tačiau, patyręs jog pasiklausyti jo skambinimo atvyko kunigaikštystė Sayn Radvilaitė, jis nenorėjo jos apvilti. Tarpe kitų jis skambino vieną sunkiausių kompozicijų Beethoveno S Flat Concerto, nevertodamas sužeisto piršto ir niekas publikoje to nepastebėjo.

Poezija

DP ODISEJA

II. (Specialiai „A. L. Balsui“)

Palikome mantas, Palikome namus... Prakeikome valdžias, Visokius režimus.

Ministrai, lyderiai, Direktorai, vadai, Ir partijų šulai, Ir frakcijų nariai...

Palikt gimti namai Reikėjo taip imai... Su portfeliais, be jų: Vist — tremties keliu.

Močiutės šiluvos, Nuo Prienų, Sasnavos, Seneliai ir vaikai — cigoniškai laukais...

Mongolai ant kunų, Germanai prieky jų... Bombonesiai, miršis, Tik užjūriuos viltis.

Vežmuos, grioviuose, Naujagimiai — cypilai, Lavonai — snieguose Susilusių tyliai...

O trekuos, prie tiltų, Sustirusi minia, Neturi kur sušilt — Nei ką gerken įmest...

Tik načiai, kaip vėlniai, Suranda mus visur. Pristato griovių kast — „Naujos Europos“ kurt...

Kacetai jau pilni, Nespėja graučiai sviit, Pro kaminius, aukštyn, Su dūmais dvasios kiit...

Kur teisė? Pagarba? Kur laisvė? Kur Dievai? Tautų minia marga... Ant graučių skarmalai.

Kur meilė? Kur daina? Švelni, jautri širdis? Kacetuose viena — Kvatojai miršis...

Nelaukta... taip staiga — Išlakstė mus sargai. Nustojto graučiai sviit Užgeso kamina...

Kalėjimų tamsių, Bastilijų duris, Sutrupino narsus Laisvų tautų karys.

KAS ČIA DAROS?

Kas čia daros, kas čia daros? — Miglos rytmečios užpuolė, Lapas lapą kaškur varos, Liūdi siela kaip vienuolė.

Kas čia daros, kas čia daros? — Miškas pilnas aukso gijų, Gaubia dangų žiemos skaros, Liūdi siela be aidijų...

Kas čia daros, kas čia daros? — Rausa pievos, dirvos juodos, Miršta gėlės — gražios, geros, Liūdi siela be paguodos...

Kas čia daros, kas čia daros? — Aukso lapai žemėn krenta, Nebebrėksta aukso zaros, Liūdi siela skausmą šventą...

(Bus daugiau) Petras Vaičiūnas.

Išvengė maro mes

Atskirėpėm laisvai, Kiek brolių liko ten — Kur niūks kamina...

Iš pragaro gelmių Išėjome gyvi, Pavidalai žmonių — Ir virtome DP...

Sulaukime „tetos“ Iš užjūrio šalies, Ak, UNRRA mus globos, Neleis grioviuose dvėst...

Globojo ji „meiliai“ Ji rūpinosi labai: Kodėl gi, po vėlnais — Nerūksta kamina...

Kodėl nenorim grįt, Kur Sibiro meška, Išskūstis nagus: Su „sūdiš“ sypseno...

— Ak, načiai jie visi, Taip rūštinose „teta“ — Nuskurę „ie basi“ — Tik Sibire vieta.

Kalti — kodėl jūs čia? Kalti — kodėl gyvi? Jūs mēiniai tarnai, Prakeikti amžiniai.

— Bet... mirė mūs „teta“, Atejo „dėdė“ toks, IRO vadinos jis Ir buvo sioks ir toks...

Sudarė tuoj planus, Išdėstė DP reikes: Kalorijų nebūs, Ir duonos nei riekes.

I darbus tuoj visus Sunkiausius reikia skirt, Skarmalai šie basi — Turės greičiau išmirt.

Kas liks, na ką su tais: Reikes trumpai sneket, Raudonai meškai juos — Vaisius pasijut praryt.

Atvyko pas DP Mongoliška meška, Išalkus sukramtyt — Dypuką bet kada...

„Sugrįžkite, draugai, „Atleista viskas jums... „Dai muosite linksmi — „Kazoką šoksit mums...“

Deja... „draugai“ tušiom Sugrįždavo atgai, O mes širdim sunkiom: Vis laukėme — o gal?

Praigoj laukti mums Ir metai ir kiti... Be duonos, be namų... Dalia pikta, rūsti...

Paskui staiga „pirkliai“ Užtvino styvkolas: — Kur stiprius raumenai — I anglų kasyklas.

— Sukūdė tie DP... Išblyškė, alkani... Bet miško kirst visi, Man tiks, kurie jauni...

— Prie gelžkelių darbu... — Nutiest autostradas... — Drenavinim laukų... — I rūdus kasyklas...

— Pirmiausia — raumenai... — Diplomai — po vėlnių... — Nelyskit, daktarai... — Inžinierius imu.

(Bus daugiau) Klemensas Jūra.

Menas-Tautos Gajvintojas

Pasikalbėjimas su Lietuvos Dailės Veteranu, prof. Adomu Varnu, Rugsėjo mėl. išvykusi į USA, apie lietuvių dailės laimėjimus tremties metais.

Vargšas benamis tremtinys, nežinintis kokį jis vargą būtų išvargęs vokiečių ar austrų kraštuose, norėdamas patekti į laisvės ir gerovės kraštus, neįsivengiamai turi pereiti per emigracines styvkolas, kurios yra savotiškomis „skaistyklomis“, ypač tiems, kurie jų nepažino tremties dienomis...

Vieną gražių Rugsėjo mėl. dieną patekau į emigracinę „skaistykla“ ir aš. Mane pasiuntė į „Centre de Transit Larh — Dinglingen P. D. O.“ — L. R. O.“ kaip grašiai užrašyta prie įėjimo vartų spalvotais akmenėliais... Aš atsidūriau liūdnos atminties KZeto medinių barakų mieste, su dvių eilių spygliuotos vielos aukšta tvora ir kampuose sargybos bokštais.

Taigi, šitame barakų mieste, kur prieš ketverius metus SS-ininkai lazdomis ir kaustytų batų smūgiais „perauklėjo“ žmones „Naujosios Europos kūrybai“, dabar L. R. O. valios vykdytojai įkūrė emigracinio „paruošimo centro“, — taip sakant, humanistinė institucija... Ten atvykęs jau radau per du tūkstančius „išvietintų dūšų“, o tarp jų ir kelias dešėtyk savo tautiečių. Jie liūdėjo barakuose, sunkų įvairių rasų ir tautų mišinį. Viename barake, talpinančiame apie septyniadešimt dūšų, užtikau bevergstantį mūsų Dailės Veteraną, prof. Adomą Varną su žmona, kantriai belaukiančius, kada „išlaisvins“ iš lagerio vergijos“ galės pasiekti per pliaušius Atlanto vandenynus!

Trumpindami nuobodžias lagerio gyvenimo dienas, aš su prof. Adomu

Varnu, dažnai pasisilindavome už spygliuotų vielų užtvaros ir susiradę patogią vietą obelies šakų paunksmė, pasinėsdavome į jdomius pasakojimus apie tremties dienomis išgyvenimus vargus, kultūrinio darbo pastangas ir atsiekus laimėjimus. Kartą mūsų pasikalbėjimas sukosi apie lietuvių tremtinių dailininkų kūrybinį darbą po svetimų dangumi. Kai aš paklausiau gerb. Dailės Veterana, kaip jis vertina tų dienų mūsų dailininkų kūrybines pastangas, žilagalvis prof. Adomas Varnas įsistatė, o paskui kalbėjo su jam prasmę gyvenimu:

„Mūsų dailininkai, kaip ir kitų šalių meno kūrėjai, iš Tėvynės pasitraukė antrosios Raudonosios smėlios okupacijos grėsmės akivaizdoje. Jie patirė savo gyvastį išgelbėti norėdami, bet dėl svarbesnių motyvų — protestuodami prieš kartotinę bolsėvikių nesamą mūsų Tėvynei okupaciją, protestuodami prieš nesamą mūsų tautai sunkią fizinę ir moralinę vergiją! Dailininkai, brangindami savo prigimtą kūrybinės minties laisvę, be to, nenorėdami būti pajungtai komunistinės propagandos tarnybai, o su tuo nesutinkant laukti beprasmi sunaktinimo, — pasirinko sunkų tremties kelią. Eidami tuo keliu jie nesuklūdo, bet parodė didelę dvasinę savitvardą, — parodė stebinančią kūrybinę energiją ir sukūrė daug naujų lietuviškos dailės vertybių“.

„Kokios rūšios tos dailės vertybės?“ — paklausiau aš.

„Įvairių rūšių, — atsakė Gerb. Veteranas. — Dailininkai, kovodami su visokiais nepretekiais, net neturėdami užtektinai reikalingų medžiagų, sukūrė daug aukštos vertės meno kūrinių. Išle mūsų dailininkų, ypač jaunųjų, ir vidurinės kartų, tremties dienomis praakleidė gražiausius savo

kūrybos žiedus. Gaidikas, Kasulius, Jonynas, Petravičius, Augius, Valius, Kiaulėnas, Ratas, Krivickas, Dargis ir kiti prabilo tokia savita ir stipria kūrybine kalba, kuri privertė susidomėti ne tik savuosius, bet ir svetimtautiems. Dailininkai ne tik sukūrė daug naujų dailės vertybių, jie sugėbėjo tas vertybes parodyti ir viešumoje, t. y. parodų pavidale savo kūrybą perkėle į visuomenę, į savąjį ir tarptautinį. Pirmuties lietuvių dailės paroda buvo surengta jau 1945 metų rudenį. Ją surengė dailininkas Vladas Vijeikis. Greit po to, Vytautas Kasulius surengė savo kūrinių parodą Hamburge. Tremties metais lietuvių dailės parodų įvairiuose Vakarų Vokietijos miestuose buvo suruošta keliasdešimt. Su ypatingu malonumu noriu atymėti mūsų kaulių dailininkų išpildingą pasirodymą už Vokietijos ribų. Pavyzdžiui, su dideliu moraliniu pasiekimu praėjo Gaidikas, Kasulius bei Jonyno dailės parodos Paryžiuje; Jonyno ir Petravičiaus grafikos paroda, dalyvaujant estų grafikiui Eduardui Wirral'ui, Romoje; grupės mūsų dailininkų dalyvavimas tarptautinėje DPiečių dailės parodoje Amsterdamame ir kitur. Parodų bare didžiausią „pradalę“ išvairė Jonynas, Gaidikas, Kasulius, Petravičius ir kiti. Mūsų dailininkai, ruošdami dailės parodas Vokietijoje ir už jos ribų, tuo savo meną perkėle už ankštų tautinės bendruomenės sienų, į save atkreipė Vakarų Europos meno kritikų dėmesį, susilaukė ten gražaus įvertinimo ir pripažinimo. Dailė, būdama nevaržoma jokiais laisvės pašūnimo varžtais, yra veiksmingiausia propagandos priemonė. Šiuo atveju mūsų dailininkai atliko labai svarbų ir reikšmingą lietuvių kultūros propagandos po svetimų dangumi darbą. Tuo pačiu, jis labai daug pastarnavo ir bendram mūsų visų reikalui — Lietuvos laisvinimo bylai.

„Ar dailininkų kūrybinė veikla apsiribojo vien tik parodų ruoš?“

„Ne visai taip, — atsakė gyvai prof. A. Varnas. — Dailininkai nemėliau nudirbo ir talkovajam mene. Pavyzdžiui, jie su savo dailė į savą

ir svetimą visuomenę ėjo ne tik per parodas, bet ir per dailiąją knygą, savo kūrybos monografijas bei kitokius dailės leidinius. Šitai bare ypač ryškiai vagą išvarė grafikai, dailinai ir tapytojai. Su atskromis dailės monografijomis pasirodė Valius, Jonynas, Petravičius, Kiaulėnas, Kasulius. Be monografijų, Jonynas davė tokius puikius leidinius su savo medžio raizainiais k. t. Dunoelaitis „Metus“ lietuviškai ir vokiškai, Goethės „Verteri“ vokiškai, Merimė „Lokj“ prancūziškai, šekspyro „Hamleta“ vokiškai ir prancūziškai (spaudoje). Augius išleido puošnią „Zalių pasaką“, Dargis „Lietuviškas vestuves“, Ratas „Daina apie Varną“, Petravičius „Dainas“ ir kitus leidinius. Beto, Augius, Petravičius, Ratas ir Valius išleido bendrą savo grafikos monografiją „40 Wood-Outs“, o Vaičiūnis savo litografijos rinkinį. Pasirodė leidinys prancūziškai apie M. K. Čiurlionį kaip abstraktinio meno pirmradininką. Architekto Tado Vizgirdo dailiosios lietuviškos knygos leidykla — anglių kalba išleido A. Valeikos redaguotą „Lithuanian Art in Exil“, šapokos „Lithuanian through the Ages“, T. Vizgirdos „Vilnius“ ir J. Baltrušaitičio „Lithuanian Folk Art“.

Be to, tam pačiam leidėjui priklausau jau minėtos Petravičiaus puošni kūrybos monografija ir Rato „Daina apie Varną“, o „Patria“ leidykla — Kiaulėno kūrybos monografija“. Be išvardytų leidinių, baigiama spausdinti net trys — vokiečių, prancūzų ir anglų kalbomis Gaidiko monografijos. Prisimenant, kad aukščiausi paminėti leidiniai pasirodė net kelionis Vakarų Europos kalbomis, tais leidiniais taip pat nuveiktas svarbus propagandos darbas. Dėka mūsų grafių talkininkavimo, žymiai pakeltas ir lietuviškosios knygos meniškas lygis. Daugeis mūsų grofinės literatūros kūrinių pasirodė su prasmingomis bei aukšto meniško lygio iliustracijomis. Kalbant apie mūsų dailininkų atsiekimus po svetimų dangum, negalima nutyliėti Jonyno darbo pašto šenkly prancūzų zonai. Šitie ženklai tarptautiniame filatelistų forume aukštai įvertinti, o kai kurie iš jų

laikomi gražiausiais šio meto pašto ženklais visam kontinente“.

Mūsų Dailės Veteranas, kalbėdamas toliau apie lietuviškos dailės atsiekimus tremties metais, pastebėjo, kad ryškinio tarp dailininko ir visuomenės vaidmenį atliko meno kritikas, Aleksis Rannitas. Jo plunksnai priklausiančios studijos apie Gaidiko, Jonyno, Kasulio, Petravičiaus, Vaičiūčio, Čiurlionio ir kitų monografijos bei kituose leidiniuose. To paties autoriaus plunksnai priklausio eilė gražių straipsnių apie lietuvių dailę bei dailininkus vokiečių, prancūzų ir kitų tautų laikraščiuose bei žurnaluose. Rannitas savo plunksna sėkmingai skina kelią lietuvių dailėi ir tarptautinę areną. Tam tikrą duoklę meno kritikos ir istorijos srity atidavė Jūrkus, Valeška, Baltrušaitis, T. Vizgirda, Vaičiūnis ir dar vienas kitas.

„Jodu būtų patirti, kas padaryta dailės darbuotojų prieauglio paruošime“.

„Ir šiuo atveju padaryta nemažai, — atsako pasikeldamas nuo ravo krašto prof. A. Varnas — šitą svarbų jaunųjų dailininkų paruošimąjį darbą atliko prof. Vytauto Jonyno sumanyta ir jo pastangomis sukurta Lietuvių Meno ir Dailių Amatų Mokykla, Freiburge. Mokykla, į kurios pedagoginį sąstatą buvo įtrauktas gražus būrelis pajėgių mūsų dailininkų; per trejus savo gyvavimo metus išleido 13 diplomuotų jaunų dailininkų ir apie 30 dailių amatų specialistų. Beto, per šimtą jammolių įsigijo pakankamai žinių įvairiose dailių amatų srityse, kurias jie galės pritaikyti emigracinuose kraštuose. Mokykla atliko labai svarbų darbą ir kaip tokią, mūsų tremties istorijos puslapiuose užims garbingą vietą. Meno ir Dailių Amatų Mokykla, Freiburge, buvo mūsų dailininkų kūrybinio brandumo, ryšto ir organizacinių sugebėjimų sunkūs egzaminai. Jie tuos egzaminus išlaikė labai gerai. Mokyklos kūrėjai ir jo bendradarbiai — mokytojai už savo grašų ir pavyzdingą darbą auklėjant jaunuosius dailininkus tikrai nusipelnė pagarbos“.

Toliau Prof. A. Varnas pastebėjo,

kad atneštinis lietuvių liaudies menas — audiniai, medžio drožiniai, odos gaminiai ir kitoksai — tremties metais buvę gražiai puoselėjamas, kad ir dailiųjų amatų taip pat esą nemažai padaryta.

„Dailiųjų amatų srity nemažai nuveiktė dailininkų įsteigti įvairūs kursai, dirbtuvės ir paskiri amėnys, — kalba toliau Gerb. Veteranas, — Lietuviškų audinių, bilimų, juostų ir kitokių dalykų nemažai pagamino Freiburgo Meno ir Dailių Amatų Mokyklos skyrius, žinomų šios rūšies specialistų, Anastazijos ir Antano Tomasiūčių vadovaujamas. Tos rūšies darby jie nemažai nudirbo ir už mokyklos ribų. Gražių tautinių juostų pagaminė Ona Ribokienė Freiburge ir kitos audėjos. Medžio, odos ir kitokiose medžiagose menišką darbą padarė dailininkai — Kaminsko, Jonuso, Rato ir Steponavičiaus dailiųjų amatų studijos. Mūsų liaudies stiliaus kryžių modelių, lėkščių ir kitokių inkrustuotų dailės dalykų prof. Ignas Koncius, dailininkas J. Kulvietis, inž. Mulokas, skautas Šembergasas. Malonu pastebėti, kad dailiosius amatus sėkmingai puoselėjo eilė naujų žmonių, kuriems ši sritis ankščiau buvo visai svetima. Pavyzdžiui, mano kaimynas Ravensburge, Povilas Laurinavičius — Laurinavičius, iš profesijos teisininkas, pradėjęs su peilium drožinėti įvairius dalykus, paskutiniu laiku padarė pasigrožėtinų dailės darbų. Jo darbo kryžių modeliai, inkrustuotos lėktės, net istisų kaimų modeliai verti ypatingo dėmesio. Laurinavičius paskutiniu laiku paruošė meniškas įdomius Kristaus Kryžiaus kelių stacijas, sumanytų pastatyti Čikagos jezuitų vienuolių Maria Della Strada kapeloje, modelius. Jis Kristaus Kryžiaus kelių stacijas išreiškė lietuviškų liaudies kryžių simboliais.

(Pabaiga sek. num.).

Lietuviškų knygų ne-daug teturime, jos gimsta per vargą ir aukas, brangink jas!

Darbo Lietuvis D. P.

Taip vadinamos senose kolonijose sklysta gandas, kad lietuviai D. P. per tremties metus išpaiko, tinginiais virto.

Bet tada kas gi tas visas knygas surasė, laikraščius užplėdė, kas valkus mokė, batus kalė, drabužius siuvo, maistą gabeno, gamino, juk tai darė visa toks pats lietuvis, kaip ir tas, kuris, anksčiau vienur ar kitur išvykęs, naujai atvykęs, taip charakterizuoja. Lietuvių tautos energingas, teigiamas elementas tremtyje, kaip ir visur kitur, taikėsi prie sunkių ir neįprastų sąlygų, ir, nesustodamas dirbo.

Pasinašas, šiuo atžvilgiu neįgamas, elementas tūnojo. Bet kuri tauta, kuri mokykla jų neturi? Visos. Tik kitur apie tai stengiamasi tylėti, kad prieš svetimus nepakenkti savo tautos ar įstaigos geram vardui, gi pas mus...

Būčiau labai neteisi, jeigu kalbėdama apie tremties gyvenimą, nepaminėčiau tų, kurie savo rankomis fiziniu darbu prisidėjo vienai ar kitaip prie mūsų tautos gero vardo akcentavimo.

Kaip kitose srityse taip ir šioje negalėdama nei visų suminėti, nei vertinti, tepaminėsiu vieną grupę — Darbo kuopas, kuriose nemaža dirbo lietuvių.

Berlyno tiltas

Bolševikai, nepakeldami, kad Berlyno vakarinėse zonose buvo geriau gyvenama nei jų — Rytinėje ir norėdami būt-būt sąjungininkus, mandagiai tariant, išprašyti iš Berlyno, vieną dieną ėmė ir uždare visą tarp Berlyno ir Vakarų zonų susisiekimą. Amerika, sąjungininkų padedama, atsakė dar negirdėtu ir neręgtu žmonių istorijoje bandymu. Oriavilais gabenamu maistu, maitindama kelių milijonų miestą.

Daug apie tai buvo rašyta, ne kartą buvo mimimos lėktuvų katastrofos. Bet, galima sakyti, visiškai tyla buvo apie tie, kurie atliko visą techninį darbą, paruošiamąjį darbą, kurie ant savo pečių ir savo rankomis perklijojo tą visą maistą iš sandėlių ir traukinių į lėktuvus ir prižiūrėjo pastaruosius. Toks didelis judėjimas, pareikalavo labai gausaus personalo. Tai atliko, daugelio Darbo-kuopų kari-darbininkai. Kiek buvo tokių kuopų, kiek jose buvo lietuvių — pusia karisčia pasilaptis. Lygiai ir jų buveinės nebuvo perdaug garsinamos.

Kelionės metu nuolat sutikdavau vyrus, devynius juodas amerikiečių aviacijos techniškojo personalo uniformas. Nuo tikrų amerikiečių jie skyrėsi kiek savo elgesiu, bet už vis labiausiai, įsiliūtomis jų rankovėse spalvomis tos valstybės, kuriai jų turėtojas priklausė. Daugiausiai tai buvo už geležinės sienos pasilikusių tautų vaikiai.

Matant tuos vyrus, girdint vienai ir kitai juos vertinant, paripuo mano bent vienoje kuopoje juos aplankyti. Hanau bei Frankfurtu buvau susitarusi vykti, bet laiko stoka neleido. Keliauju iš Darbo kuopų rajono, kiek nusiminusi, kad negavau aplankyti, arba bent su kuriuo kariu-darbininku ar karininku pasikalbėti. Lietuvių yra jose nemaža. Turį gerą vardą. Daugelis mūsų karininkų vadovauja, net mišrioms kuopoms.

Esu viengungis...

Sakoma: norėk ir gausi. Matyt mano nuosirdžiai norėta pabendrauti su tais, kurie pamilę darbą daugiau, nei tinginiavimą, — daro tautos vėdą ryškensį ir energingensį.

O vis dėlto pasisekė. Eidama Frankfurtu staty į apsaugą, patikrinau piniginę — pasidare aisku, sunkius lagaminus teks pačiai nešti. Stotis didelė, sunkiai benesdama, sustojau pasilsėti. Staiga pro mane praėjo, kelionės maistu nešinas, vienas darbo kuopos karys, su trišpalve ant rankovės. Pasidžiūrėjęs į mane su gražia lietuviška šypsena, tarytum sakė — Sunku. Bet, nesustodamas žygiavo lygia eiseną tolyn.

netrukus įlipdama į mano traukinio pirmąjį vagoną. Lėtai, bet ištvėrimai priartėjo. Pirmame kupe, manau, sėdė vienas. Prabilau lietuviškai. Maloniai nustebe, ėmė mano daktus tvarkyti. Tuojau, tarp amerikoniškų cigarečių dėmų ir gurksnojant vokišką alų, prasidėjo vienas įdomesnių mano kelionės metu, pasikalbėjimų.

Teiravosi apie gyvenimą Paryžiuje, pasipasakojo savąjį, pilną įvairių ir tragiškų išgyvenimų. Kaip „plechavičiukas“ buvo vokiečių sumintas, kalinamas, darbams išgabentas. Po to varu nuvarytas į vokiečių kariuomenę. Pagaliau žmogumi tapęs. Bet, nenorėdamas dykaduoniauti arba kaip juokais pasakė — stovykloje kitus spausiti, — visą laiką dirbo. Kalbėjo turįs afidavimus į USA ir į Argentiną popierius, kur ar tik ne jo tikras dėdė laukia. Painformavau jį ką būvau girdėjusi iš Argentinios konsulo, emigracijos klausimu. — Momentais žmogus ir vilties nustoja, kad galėsi kur nors išvykti, gerai kad dirbi, tai apie viską užmiršti ir ne taip skaudu del savųjų, Lietuvoje likusių. — atsakė į mano išvėdžiojimus.

Kalbėdamas apie saviškius, rodė jų fotografijas. Pasisakydama, kad keliauju kaip „Argentinios Lietuvių Balso“ korespondentė, prašiau, kad duotų bent vieną kitą iš darbo kuopos gyvenimo. Davė net savo draugų pavardes užrašė ir savąjį pasakė, — Malinauskas, bet kai paklausiau kur fotografuotas, atsakė negaliu — karisčia pasilaptis. Veik buvo matyti, kaip gražiai atsakė.

Gyvenimo problemas, mūsų ateities uždavinius, politinius klausimus sprendė aiškiai, nuosekliai, rodydamas ir politinį ir pilietinį subrendimą. Buvo neblogo informuotas apie paskutiniuosius tarptautines politikos įvykius.

Gražiai nuaugęs, darbo, skaudžių išgyvenimų, karisčios disciplinos nutašytas, kai pasistengia disciplinuoti mandagus, net su geram auklėjimu būdingais judesiais, šis jaunas, nepilni trisdešimties metų, kestinio tipo, lietuvis, darė tikrai malonus išpūdi.

O visa tai dengė ir ryškino stačiai mistinė meilė Lietuvai, kuri buvo juo nuostabesnė, nes pareikšta visa būtimi, daugeliu žodžių, žmogaus, kurs dėl jos visa kuo rizikavo, daug dėl jos pakėlė ir pasiryžęs, kai bus reikalinga, būti vienas pirmųjų josios sėmėjų.

Besinėkučiuojant, užkliuvom už taip daug nagrinėjamo taip klaidingai statomo mišrių vedybų klausimą.

Kiek kritikavo savo pažįstamus ir bičiulius, sudariusius laikinas ar pastovias šeimas su svetimtautėmis.

Taip besinėkučiuojant tariau: — Na, tai ką, ruošiantis emigruoti, reik Tamstai vestis. Tiek jaunų, gražių mergaičių kelionės metu mačiau, kad net miela ir akiai ir širdžiai!!!!

Atsakymas buvo perblouškiantis: — Esu viengungis, bet vestis neimanau. Akiai tai jos mielos, bet kas link širdies tai jau nežinau. Kurios dar prie tėvų, tai tvarkoje, bet užtat jos lyg mažiau gyvenimo sunkumams pasirušiusios, lyg mažiau subrendusios. Užtat kitos, tai jau... ir nukalbėjo vyriškai.

Pritrūkusį kantrybės, pertraukiau: — O Tamsta gyvenimo mėtytas ir vėtytas, tai jau šventas?

— Oj, ne... tikrai ne. — Jei taip, tai kaip gi Tamsta pats juo nebūdamas nori, kad kiti arba kitos būtų. Manot, kad kitose tautose mergaitės esančios padoresnės. Jei imtumėm skaičiuoti, tai tikrai toli už mūsų moralėje atsiliktų. Argi nematot kas dedasi aplink?

— Gal ir teisingai sakote, bet abejoju. Jei tikrai taip būtų, tai kuni-gai taip per pamokslus nešauktų. Nebartų tiek nei mergaičių, nei moterų.

— Šaukia ir kitur. — Ponia, tikrai ne. Būdamas toli nuo savųjų uždėdavau į vokiečių bažnyčias, niekad tokio priekaištavimo

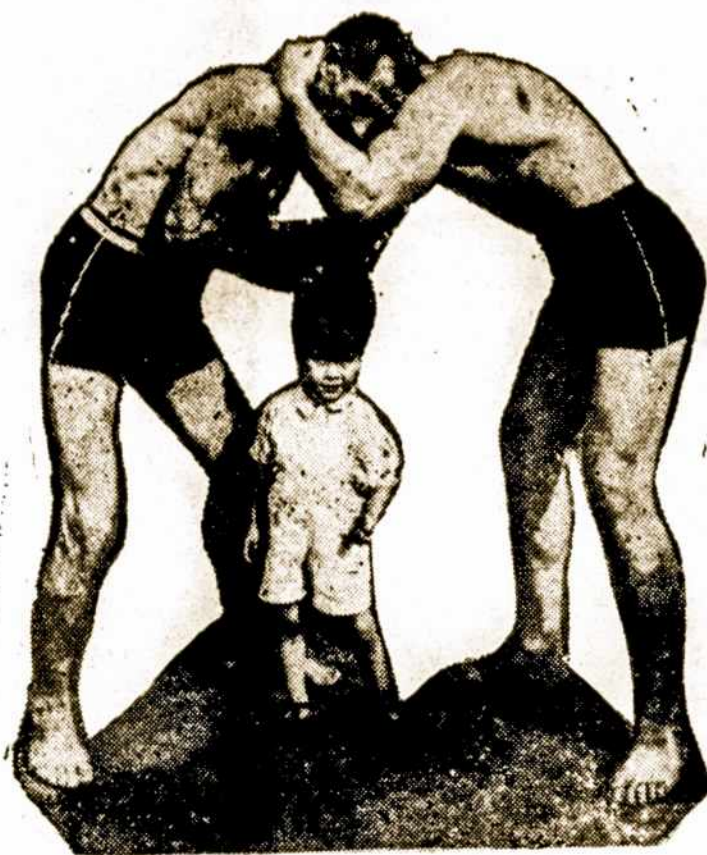
PALTAI ir KOSTIUMAI VYRAMS

VYRŲ RŪBŲ SIUVYKLA A. V. RIMŠA

(Aukso medaliai Londono-Paryžiaus)

Primam užsakymus pasiuvimo vietoje ir turinti medžiagas klientai gali pakviest prisimieravimui į namus.

ANCHORENA 1705 — OLIVOS - LA LUCILA (Altura Avenida Maipú 3700)

Didžiulio cirko „Kaunas“ savininkai, Povilas Rutkus ir Leonas Mažeika, su būsniančiu artistu jų tarpe. Iš sotesinės „Kaunas“ išvyko į Merlo, Lujan, Las Heras ir t. t.

negirdėdau. Lygiai ir jų tėvai ar globėjai taip jas nebara, kaip mūsų šie. Matyt, jau tikrai pas mus labai, labai negerai.

— Vis vien gi viengungiu nebūsi. Tai geriau jau dabar kol dar jaunas vesti ir lietuviškai. Likęs dar kur vienas, kuo gerai svetimtaute susi- vėsit.

Vėl kalbėjo, vėl dėstė, savotiškai turėjo racijos. Bet klausantis, darėsi, vis skaudžiau, vis tamsiau. Juk jo lūpomis kalbėjo jo generacija. Jiems, sąmoningiems lietuviams, su svetimtautėmis vestis negarbinga, o su savomis vestis negalima, nes...

Perduodu tas pastabas, taip labai mane perblouškusias. Kiek jos teisingos ir objektyvios, o ne perdm individualios, tegalėtų pasakyti tie, kurie pastoviai pamokslus klausė, kurie bendravo su tėvais ir tais, kurie kitų o ypač jaunimo elgesį matavo ir savo pastabomis, pareiškimais pažūrė formavo. Bet kas nors tikrai negeras, jei spaudoje buvo rašoma, kad labai mažai lietuvių veda.

Paskutiniu laiku tarp Prancūzų ir anglų menininkų eina didelis ginčas — valyti senus paveikslus ar ne? Vieni sako, taip. O kiti — ne, nes esą perdaug valant paveikslas vertė nusivalo. Dėl didelio gabalo, gražiau nudažyto nesigalima nei gincyti, nei jaudintis, kol pagaliau išdrįstama tą drobę paliešti. Tai neįėjau dieviškojo kūrinio, koks yra žmogus, garbė yra neverta jokios pagarbos, jokio atidumo. O iš peties ją valant ar tikrai ne perdaug nusivalė.

Po dviejų, malonaus ir lygiai nepaprasto pasikalbėjimo valandų, atsiveikinau Heidelberge su savo simpatingu pakeleiviu. Liko saulėtas išpūdis ir didelis susirūpinimas. Turim gražių, dvasiniai labai stiprių lietuvių, gražių persiėmusių vakarų civilizacija, realiai žiūrinčių į gyvenimą ir norinčių savo srityje, ramybei atėjęs dirbti, (buvo rodos vieno Kauno fabriko darbininku), norinčių šeimas

turėti, bet tiek išėjimų ir barimų įbaugintas, kad nediršta šeimos židinio kurti.

O juk Lietuvių tautai reikia lietuvių. Jų nebus, nebus kas pamokymus lietuviškai ne tik klausio, bet apie tautos laimėjimus iškauso.

J. Deveikė. Paryžius, 1949.

IS ANGLIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos gyvenime yra įvykę tam tikrų naujūmų, kuriuos tenka vertinti teigiamai.

Visi vidurinėsios Anglijos skyriai, kurių šiuo metu yra per 30, pasiskirstyti į keturias apygardas. Apygardų centrais paimti didesnieji ir gal savo veikla kiek daugiau pasireiškę skyriai — Bradford, Coventry, Manchesteris ir Nottinghamas. Apygardoms priskirti arčiau esantieji skyriai. Dabar daugelis darbų bus dirbama bendromis įėjomis. Reikia tikėtis, kad bus pasiekiami žymiai geresni rezultatai.

Kita naujiena — visos Didž. Britanijos mastu organizuojami lietuvių sportininkai.

Isteigta Sporto Sąjunga, kuri yra kaip Liet. Sąjungos sekcija, veikianti pagal savo statutą. Sporto sągos tikslas organizuoti sportinį jaunimą, skatinti jį sportinei veiklai, o per sportą taip pat prisidėti prie Lietuvos vardo kelimo.

Pastaruoju metu Didž. Britanijoje sparčiai pradėtos organizuoti lietuviškos mokyklos. Jos steigiamos tiek naujųjų ateivių, tiek senųjų kolonijose, kur yra šiek tiek šeimų su vaikais. Žinoma, tai tik sekmandieninės mokyklos, kuriose mokoma lietuviškų dalykų. „N. L.“ — K. Barėnas.

Kiekvienas skaitytojas parašo žinucijų savo laikraščiu. Kiek parašėte Gerb. Tamsta?

S. L. ARG. ŽINIOS

SUSIVIENIJIMAS DOVANOJA ŽEMĖ

Dar viena istorinė diena Susivienijimui Lietuvių Argentinijoje ir visai lietuvių kolonijai bendrai. Tai lapkričio 7-toji, 1949, kada galutinai sutvarkius visus reikalingus dokumentus su valdžios įstaigomis ir su kalymais, konstruktorius Karaliauskas su 7 darbininkais pradėjo Susivienijimo salono statybą.

Centro ir Skyrių Valdybų nutarimu einant, narių įėjomis turi būt iškaista duobė apačioje scenos 7 x 6 ir 2 metrų gilumo. Todėl prašome visų narių, kurie turite kiek lauso laiko, šeštadieniais ir sekmadieniais atvykti pasidarbauti.

Taip pat pranešame, kad bus dovanojama žemė, iškaista minėtoje statyboje. Kam reikalinga, maloniai prašome kreiptis S. L. Arg. Centro Valdybon. Genrikas Šimkūnas, S. L. Arg. C. V. pirmininkas.

SUSIVIENIJIMO EKSKURSIJA

S. L. Arg. ekskursija su vaidintojais, su V. Sajausku ir St. Majausku pryskyta, 26. XI 49 specialiais pulmanais vyksta į Berisą, kur Vargdienio salone, c. Montevideo 1578 suvaidins Jono Skinkio komediją „Nesusipratimas“.

GRUODISIO-DICIEMBEE 3, Susivienijimo ekskursija į Kordobą, kad dalyvauti S. L. Arg. 6 Kordobos skyriaus 5 metų sukakties minėjime. Centro susivienijimiečiai vyksta Kordobon su vaidintojų trupe. Tai bus naujas žygis Argentinios lietuvių kolonijos broliškam susivienijimui patiprinti.

Genrikas Šimkūnas, S. L. Arg. Pirmininkas.

NOMINACIJŲ REZULTATAI

S. L. Arg. Centro Valdybos kandidatai 1950—1951 metams nominacijose gavo sekantį balsų skaičių:

Į pirmininkus:	
G. Šimkūnas	89
J. Každaila	16
P. Kučinskis	11
F. Albavičius	10
S. Majauskas	4

Į vice-pirmininkus:	
A. Šiaudvytis	36
L. Ribikauskas	25
F. Kučinskis	24
J. Šutinis	14
F. Albavičius	8
A. Pilypas	6

Į sekretorius:	
S. Majauskas	70
A. Jakubauskas	14
J. Šutinis	13
L. Sruoga	11
A. Arlauskas	8
J. Verseckas	5

Į kasininkus:	
J. Šutinis	43
J. Každaila	41
K. Virbickas	25
F. Baltakis	13
J. Gervė	2

Į C. Valdybos Narius:

Adolfas Pilypas	54
F. Stalioraitis	43
J. Gervė	32
L. Ribikauskas	25
J. Selūnas	21
J. Treinauskas	21
K. Marcinkevičius	20
J. Sereika	18
Petras Laukaitis	17
A. Arlauskas	16
Leonas Kucinas	16
F. Jonaitis	14
L. Kiaulėnas	14
K. Arlauskas	9
F. Galbuogis	7
A. Jakubauskas	4
V. Sereika	4
V. Leita	2
E. Markuškis	1

Komisija.

Sportas

„LITUANICA“ VEIKIA LIETUVOS GARBEI

„Lituania“ įsteigė 1945 m. rugpjūčio mėn., kada Viesbaden susipietusi lietuviškosios bendruomenės savaimis suprantama, negalėjo atnešti didesnės naudos. Tada 1945 m. rugpjūčio 30 d. įvyko visuotinis stovyklos sportininkų susirinkimas, kuris įsteigė klubą ir išrinko jam valdybą su Pr. Turūta prysakyje.

Klūbas buvo pavadintas „Lituania“, šūkis — „Lietuvos garbei“.

Per savo 4 metų gyvavimo laikotarpį „Lituania“ išvis turėjo 99 futbolo susitikimus, iš kurių 46 laimėjo, 20 sužaidė lygiomis ir 23 pralaimėjo. Įvartijų santykis 350:247. Daugiausia kartų komandoje žaidė ir taškų pelnė: V. Šipavičius 82 rungt., 24 jr., V. Sabaliauskas 69 (60), Vl. Adomavičius 65 (64), M. Moleris 61 (23), L. Afanasjevas 56 (3), V. Gontausas 56 (—), K. Miškinis 56 (27), K. Baltramionis 42 (8), Br. Petravičius 38 (1), A. Melys 36 (8), A. Grasyš 35 (9), ir t. t.

Klūbo krepšinio komanda turėjo 88 rungtynes (53, 1, — 34). Taiskai 2342:2721 „Lituancos“ naudai. Daugiausia kartų žaidė ir taškų pelnė: K. Miškinis 82 (931), Landsbergis I 52 (488), V. Miškinis 44 (204), L. Afanasjevas 28 (95), Varkala 26 (95), J. Blankus 24 (123), K. Labanauskas 22 (191), Z. Raikėvičius 22 (180) ir t. t.

Stalo teniso turėta 26 rungtynės (19, —7). Geriausi tenisininkai yra buvę: Vl. Adomavičius, Brantas, Raudys, Mandikis, Varkala ir kt.

Tinklinio turėta 25 rungtynės: vyrų grupėje 18 (10, —8) ir moterų grupėje 7 rungt. (3, — 3).

Kitose sporto šakose — bokse, šachmatuose, lengvoje atletikoje — daugiausia varytasi tarpusavyje ir taip pat pasiekta puikių pasekmų.

Eduardas Šulaitis.

VYTAUTO KRISCIŪNO VEIKLA KOLOMBIOJE

„A. L. Balso“ Redakcija gavo visą pluoštą Kolombijos dienraščių, kuriuose palankiai minimas lietuvių vardas. Visa ta grafi propaganda Lietuvai darosi dėka jauno lietuvių sportininko, Vytauto Kriščiūno, gausaus futbolo vartininko, metams sukontraktuoto Caldas, Colombia.

Jau Argentinijoje sporto pasaulis Vytauto pavardę rasė: Kriscuonas. Taip rašo ir Kolombijoje, bet visur pabrėžia: Vytautas Kriscuonas, la sensación lituana.

Kriscuonas, el famoso arquero lituano.

Kriscuonas le dió un baño al „Caimán“ ir t. t.

„A. L. Balso“ skaitytojas, Vytautas Kriščiūnas-Kriscuonas tikrai gražiai garsina lietuvių vardą Kolombijoje, tuo labiau, kad jo žygiai perdm vainikuojasi laimėjimais.

SKRIS ARGENTINON

Urugvajaus lietuvis, civilis aviacijos lakūnas Juozas Šiaurusevičius jau pastyrę moderniu savo įstaigos lėktuvu padaryti vizitą Argentinios civiliai aviacijai. I. I.

Casa Musketas
Savininkas Adolfas Musketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50-5948.

Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmos.

A. P. E.
TEISINIS IR NOTARIALINIS BIURAS
Padeda išgauti šios šalies pilietybę ir pasus „No Argentino“. Cedulos ir apsigyvenimo teisė. Bylų vedimas, metrikai, vertimai, darbo nelaimės, giminių atskivietimas. Patarimai kasdien:
NUO 10—13.30 IR NUO 15—19 VAL.
25 DE MAYO 140, PISO 2, OFIC. B.C.

Pet. Vidunas ir Bvé.
Stiklo Aukšvasimas ir Meniška Braiškyla
Zavaleta 551; Tel. 61-8785
Famatina 3025; Tel. 61-8690
BUENOS AIRES.

Calidad superior
CINZANO
VERMOUTH

Poliklinika «Internacional»
Vadovaujama Medicinos Gydytojų:
DR. O. BRIZZIO ir DR. G. R. CUTILLO

Šlapimo — Veneros — Odos ir Sifilio — Lytinių Iškrūptimų — Širdies — Pilvelio — Nevirškinimo — Plaučių — Hemoroidės gydymas. — Diatermija — Trūkinimo — Bango — Elektriniai Masažai —

Ultra Violetiniai Spinduliai — Ozigenoterapija.

PRIMA LIGONIUS NUO 9 IKI 12 IR NUO 15 IKI 20 VALANDAI.
SESTADIENIAIS IR ŠVENTĖMIS NUO 9 IKI 12 VAL.
TAQUARI 1583 (Plaza Constitución) BUENAS AIRES

Daugiausia ir tiksliausių žinių apie lietuvių gyvenimą Kanadoje duoda vienintelis lietuvių laikraštis Kanadoje

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

kuri taipgi daug rašo apie Lietuvą, iš kurios gauna teisingų žinių. Patys ją skaitykite ir patarkite skaityti savo pažyistamiems. Laikraštis išėina kas savaitę 8 pusl., didelio formato, iliustruotas.

METINĖ PRENUMERATA 3 DOLERIAI IR 50 CENT.

P pinigais galima užsiųsti grynais arba išperkant pėste ar banke 3 su puse dolerių čekį.

Adresas: „Nepriklausoma Lietuva“. 3 Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que, Canada.

Korespondentai rašo

BRAZILIJOS LIETUVIAI

LIETUVIAI BATSIVIAI
RIO DE JANEIRO

„Žinių“ bendradarbis Antanas Gaulia parašė įdomų straipsnį: „Brazilijos sostinėje daugelis batsivių yra lietuviai. Vieni turi nuosavus avalinės fabrikus, o kiti dirba pas savus ir pas svetimus. Pneumatikinių (iš senų autų padangų) batų išradėjai ir jų gamybos organizatoriai tik lietuviai. Netrukus emė dygti fabrikas po fabriko: Jonas Tysliava, Pranas ir Antanas Gėrnai, Juozas Milčius, Vladas Čepaitis, ir kiti, pradėję dirbti „por conta“, šandie turi vieni dirbtuvėles, kiti gana didelius fabrikus. Dirba įvairių rūšių avalynę, bet pagrindinė gamybos šaka — pneumatikiniai batai.

J. Tysliava jau 1933 m. įsisteigė mažutę batų dirbtuvę, kuri pastaruoju metu išsivystė į gan vertingą rautų gamyklą. Joje reikiama rautais J. Tysliava aprūpina visus mažesnius rišikius batų fabrikus.

— 1935 m. batų fabrikantas tapo broliai Gėrnai. Dirbtuvę plėtė pamažu, atsargiai. Binį vedė sumaniai ir sukūrė stambiai įvairių batų gamybos įmonę. — J. Milčius, ketvirtas iš pirmųjų fabrikantų, kartą bankrutavęs, šandien vėl atsistojo ant kojų. Naujasis jo pneumatikinių batų fabrikas jau vertas ne mažiau kaip 500.000 krucerių. — V. Čepaitis, šiaurietis, prieš karą atsidarė mažą dirbtuvę, o dabar turi batų fabriką virš milijono krucerių vertės. Pas jį dirbo ir E. Lukoševičius su A. Tiniūnu, kurie, persikėlę į S. Paulį, ten atsidarė batų fabriką Uniao Carioca vardu.

Be savarankiškų fabrikantų Rio de Janeiro batų gamyboje dirba daug lietuvų gerų šio amato žinovų. Taip, antai, Vilnius Kyzelis yra pneumatikinių batų skyriaus šefu Matos Rocha kompanijos įmonėse, kur su juo kartu dirba ir Juozas Ramanauskas.

Adomas Dūda, senas Caxias miesto gyventojas, Petras Putaitis, Romualdas Gaulia ir dipukas Petras Liutkevičius dirba „Eco“ avalinės fabrike. — Fabrica de Calçados „Wladas“ lietuvų skaičiuje randame du brolius Gaulias, Antaną ir Kazį. Pas J. Milčių dirba dar broliai Aleksandravičiai, gimę Paranoje, užaugę Caxias m., prie Rio, kur jų tėvas, buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, turis namelius. Jis taip pat dirba batų gamyboje. Caxias iš seniau čia gyvenantį mėsų tautiečių neblogai verčia Ušekai, taip pat batsiviai.

Baigdamas turiu pastebėti, kad ir tautinę kultūrą lietuviai veikia Rio de Janeiro organizavo ir vadovavo daugiausia batsiviai. Amžinai atmintinai lietuviai Petras Jonušis, Jonas Ramanauskas, abudu palaidoti Rio de Janeiro, ir daug tarp mūsų tebegyvenančių batsivių, buvo prieš karą veikusios „Vilnius“ Sąjungos steigėjai ir tikri šaliai. Daug batsivių yra ir „Dainavos“ S-gos steigėjų tarpe. Mes krutame. R.

SUDETINGON EKSPEDICIJON STOJA LIETUVIAI

Turintis ilgametę aukso ieškojimo praktiką ir nemažą tyrinėtojo aistrą mūsų tautietis Simas Bakšys organizuoja įdomią ekspediciją į neįstirtą Brazilijos gilumą, po Amazoniją. Jis pirmiausia nori surinkti didelę vaistinių augalų ir jų šaknų kolekciją, o prie progos pakasinėti deimantų ir aukso pasiplauti Puxa Vida upės slėnyse. Jis dar iš savo pirmųjų kelionių turi pasigaminęs tų vietovių planus ir palikęs žemėlapis, pagal kuriuos tikisi tas turtingas vietas vėl surasti.

Ekspedicija eis po Tamanduo Banderą ženklu. Po Tamanduo Banderą Simas Bakšys jau anksčiau buvo ne kartą radęs šiltą prieglaudą, ir tikisi kad ją pakėlis ir dabar pasieks netrukdomas tokias vietas, kur anksčiau negalėjo įsisprausti.

Kartu su juo išvyksta jaunas ir energingas tipografas A. Gintautas pamėginti laimėti neįstirtose gilumose. Ekspediciją finansuoja Banco de Pópoca savininkas Aleksandras Biriba, kuris yra suinteresuotas naujomis vaistinių augalų rūšimis ypač vaistų prieš plaukų kritimą ir suliesėjimą, kurie indijonams esą gerai pažįstami, o miestuose labai reikalingi ir duoda didelį pelną. S. P-kis.

Danutė Gilvydienė
diplomuota modistė
Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

PIRMA LIETUVIŠKA SOFERIŲ AKADEMIJA
Technika
Kvotiniai
Kvalitimas

Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

PABALTIEČIAI PASIŽYMĖJO KANADOJE

Šių metų rugsėjo mėn. 12-17 dienomis Kanados Londone įvyko prekybos, pramonės bei visokių pramogų paroda. Šios parodos metuose buvo taip vadinamas tautų pasirodymas. Pabaltijo tautas šioje parodoje atstovavo lietuviai, latviai ir estai tautiniai šokiais bei dainomis. Lietuvių programa parodos lankytojams labai patiko ir jie atsidėjo gausiais rankų plojimais. Lietuviškąją programą išpildė „naujieji kanadiečiai-tės“, neseniai atvykę iš tremties lietuviai: Onutė Timkevičiūtė, programos vedėja, Marta Gocevaitė, Elvira Kivelytė, Birutė Dragūnavičiūtė, Stasė Valteikaitė, Katrytė Gaputytė, Alfonsas Totoraitis, Alfonsas Bukna, Jonas Brazlauskas, Aleksas Bartkus, Adomas Kalnėnas ir Kazys Majauskas.

Spaudos pranešimu parodoje lankėsi apie 250.000 lankytojų. Vietos lietuviai, nors ir labai mažai laiko buvo pasiruošimui programą išpildyti labai gerai ir kanadiečiams priminė apie vargstančius lietuvius prie Baltijos ir jų panašumą su kaimyninėmis tautomis, kaip pabrėžė kalbėtojas, pradedamas programą. A. K. Gedvila.

LIETUVIAI NESVEIKINO SAVO BROLIŲ ENGEJŲ

Buenos Aires mieste 5. XI. 49 sumitų 705 Rusijos sveikintojų tarpe nesigirdi lietuvų. Jeigu kokis ir būtų patekęs, tai jau tik sulgy dokumentų lietuviu, o veikimu jis reiktų išgama, kuris džiaugiasi, kad rusai terioja jo gimtinę ir žudo Lietuvos liaudį.

Argentinos komunistinis dienraštis „La Hora“ plačiai kalba Rusijos reikalais. Pasipuolė vaizdu iš puotos rusų atstovo Budarino surosto ambasadoje ponams pagerbti, kur kelios šampano taures. Taipgi rašo, kad Villa Devoto kalėjimo dešimtoje kvadratoje 205 sulauktyti komunistai neturi pakankamai lovų ir tik tris maudynes. (Ta proga rusų garbintojai turėtų pagalvoti, kad Rusijoje sukimti ir katargas valstiečiai nei to neturi). Panasi tikrovė nepatinka...

— Bet suinteresuoti vadai, atidare kalėjimų duris savo darvatomis, ir areštes gyvena atskirai. O 189 moterys komunistės, patalpinatos San Miguel prieglaudon, visai nepažins rusiškios sistemos. Kompartijos Centro Komiteto narė, (kuri su tikais 32 m. rusų revoliucijos sukakties minėjimo oratoriais liuksusiniu autu atvyko susirinkimui prasidedant), ponis Alcira de la Peña, anot „La Hora“, iš Kompartijos gauna keptų kalakutų, tortų ir kitų skanėsių. Jai asmeniška, tai tik pikniskas. Ji gal nei nepagalvoti, kad Rusijoje kalnaimiams politiniams valdžios priešams nei maisto paketu, nei rožių nieks negal paduoti ir gyvybės palaikimui pakanka blūdelio lupnyčių buizos.

Sostinės policijos viršininkas davė po 15 dienų kalėjimo komunistų vadovams Codovilla, Larralde ir J. J. Real, o Angel Ghepsi gavo 30 dienų, 160 motery ir 416 vyrų gavo po 4 dienas, o kiti paleisti išardžius, paleikant tik anksčiau pasižymėjusius komunistų veiklos dalyvius. P. P.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SUVĖJAS. Užsakymus priima ir su savo medžiaga. Tartis vietoje: **JONAS PAULAUŠKAS,** C. 1, Nr. 1732, V. S. Carlos) Berisso.

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų neormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

Radio - Elektra.
Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokiems banketams Radio - Fono amplifikatoriai su lietuviškoms plokštelėms pigia kaina. Tartis: **VINCAS RAMANAUSKAS**
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 — Buenos Aires
T. E. 64 - Liniers - 4154.

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikūs maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimos kviečiama apsilankyti.

URUGVAJIAUS LIETUVIAI

LIETUVIUKAI — PIRMAISIAIS MOKYKLOSE

9-sios Montevideo mokyklos mokslo ir elgesio karalaitė tapo išrinkta Urugvajaus Lietuvių Mokyklos mokinė Angelita Šimokauskaitė, o mūsų mokyklos mokiniai: Alutė Gramošauskaitė, Onytė Vitkauskaitė, Bolius Malinauskas ir Edvardas Liuznukas jau dabar pakviesti didžiosios Cerro mokyklos mokslo baigimo šventėje šokti lietuvių tautinius šokius. V. V.

Villa del Cerro.

KONSERVATORIJOS KONCERTAS

Montevideo konservatorija „Eysler“, šeštadienį, spalio 29 d. š. m. Ateneo de Montevideo patalpose turėjo metinį savo studentų koncertą, kuriame dideliu pasisekimu koncertavo ir pirmąja išėjo lietuvių pianistė Hortensia Bartnikaitytė.

Dalyvis.

SUSIRGO V. STANEVIČIUS

Neseniai iš Vokietijos atvykęs, pas savo brolių biznierių į Montevideo, tremtinys agronomas Vaclovas Stanevičius, šiomis dienomis rimtai susirgo ir tapo internuotas Maciel ligoninėn. S. U.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Urugvajaus Lietuvių Mokykla rengia didelę ir labai įdomią mokyklų Kalėdų Eglutę sekandienį, gruodžio mėn. 25 d. š. m. mokyklos sode, gat. Filipinas 1122, Cerro.

Mokinys.

NAUJAS LIETUVIŠS ŪKININKAS

Urugvajuje plačiai žinomas lietuvis Adomas Markevičius, netoli sostinės ir prie Stot. Progreso nusipirkė didelį ir gražų ūkį. S. S.

— **KUN. ST. GRIGALJONAS,** kaip teko girdėti, iš Montevideo nukrisdo New Yorkan, „atstovauti Urugvajaus lietuviu“.

— Gerb. Miko ir Teresės Krasinskių namuose 30. X. 49 įvyko vaisėg, jų sūnaus, moksleivio Alberto 12 metų amžiaus sukakties proga. Dalyvavo vaisingų šeiminkų giminės ir jų sūnaus mokslo draugai.

— Tautietis Andrius Česna pasistatė dviejų aukštų, šešių departamentų namą.

— Tautietis Jonas Kavaliauskas nusipirkė Fordo firmos automobilį. Bendrai, Urugvajaus lietuviai gražiai progresuoja materialiai ir kas kart didesnis sugyvenimas reikiiasi asmeniniuose mūsų tautiečių santykiuose. „A. L. B.“ Koresp.

Lietuviškas žodis — mielas žodis, lietuviška knyga — brangus draugas!

Geriausia Dovana
Knyga ir Lietuvos žemėlapis!
Didelis naujausių knygų pasirinkimas Balse, Boedo 737, Buenos Aires

VASARJOJANT KORDOBOS KALNUOSE
"Lituania"
suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė. Rezervuodami kambarius rašykite: **S. R. JOSE PALŠIS**
VILLA RUMPAL, Prov. Córdoba
Prie pat ežero Calamuchita.

KAVINĖ-BARAS-BILJARDINĖ
"KAUNAS"
Vladas Masiokas
Savininkas
CACHI 809 Tel. 61-4615

RESTORANAS "DOS AMIGOS"
K. Paulausko ir M. Kamsuko PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervavai šeimynoms.

PAKETAI IR LAIVAKORTES
Visa kas turi ryšio su **KELIONĖMIS** ir **PARAMA**, geriausiomis sąlygomis. Oficialūs kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukitės: **PAN - AM - TUR**
TUCUMAN 646 — Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 73, Parque 4020

A. A. ANELĖ NAKAITĖ IR KLEMENSAS PAULKOVICIAI.

Lapkričio 16, 1949 sukako trys metai, kai pasimirė Anelė Nakaitė Paulkovicienė ir po 45 dienų mirė jos vyras. Jų kapas tebėra atžymėtas menku kryželiu. Kaip jau buvo rašyta „A. L. Balse“, jai mirus, jų užgyventas turtas paliko vyrui ir vėliau jam mirus, nesirandant jo puseš giminių, likusis turas perėjo švietimo Ministerijos nuosavybėn. Lėšų prašymą paminklo pastatymui teismas (Succession) atmetė. Dabar, byla perkelta Aukštesniam Teismam.

Mūsų Anelė Prisimena.

Bankos auksinės, — šitais žodžiais prisimena Anelė apsilankydamos pas velionės seserį intelektualų šeimynų ir skirtingų tautų buvusias jos kilnytes, ponios: Enriqueta L. de Rico, Anita de Skloterman, Anita Moreno, Gabriela de Itre ir Valeria C. de Long su draugėmis, artėjant jos mirties dienai, Visųšventės proga, apsilankydamos parėsiškė: Neužmirštam Anelės ir jos inteligentiškumo — manitos de oro — (aukso rankos). Nors nebūdavo arti nuvažiuoti, bet kad jai užtekdavo vieno primieravimo suknelė arba paltui. Pagalios būdavo apversta siuvimo darbas, mėgindavo nebeimti, bet kiljentes sakydavo, turi pasiūti, kad ir už metų ir palikdamas medžiagą, išeidamos sakydavo: „Mi medida ya tiene de antes“ (Mano mierą jau turite iš pirmiau). Gabi, rūpestinga mūsų Anelė virš 13 metų buvo kankinama ligos, du kart operta, dideliu skausmu priken-tėto, paskutiniuosius du metus nuolat imdavo atakos. Apart didžiausiu išlaidų, jos vyras visą laiką rūpinosi ligone. Sunku rasti toki, kaip jis, taip nuostirdus jis buvo. Iš nuliūdimo ir pervargimo jįsai nusilpo, nes niekad nenorėdavo šauktis kitų pagelbos, norėdamas pats vienas pergalėti nelaimės, nejuocimus tapo prislėgtas ir nukankintas keturių mėnesių laiku, tos pacios, kaip ir ji, vėžio ligos.

Maria Nakaitė-Tumienė. Buenos Aires, XI. 1949.

NAUJI KAPAI

STAIGA MIRĖ VERONIKA L. MANIUSIENĖ

Lapkričio 7, 1949 visiškai nesirgusi staiga širdies liga mirė Veronika Liūnytė Manušienė, 45 metų amžiaus. Velionė buvo kilusi iš Utenos apskrities. Argentineje didžiausiam nuliūdime liko jos vyras, Benitas Manušis ir 14 m. amžiaus duktė Yolanda, gimnazijos ir konservatorijos moksleivė, jau dalyvaujanti mūsų kultūrinė parengimų programose, kaip ypatingai didelių gabumų pianistė. Vyras su dukra gyvena savo namuose, Humaita 2102, Valentin Alsin.

Argentineje taipgi liko velionės sesuo Ona ir švogieris Juozas Vanagas. Velionė Veronika Manušienė buvo pavyzdinga žmona ir motina. Staigi jos mirtis sujudino visus ją pažinojusius lietuvius ir svetimtaučius kaimynus. Lai bus jai lengva išlėtis amžinai Sarandi kapuose. O jos vyrui, gerb. Benitui Manušui ir mūsų kultūrinį parengimų dalyviui pianistei Yolandai reikiama gilia užuojauta skaudžius nelaimės valandoje. N. G.

A. A. VERONIKA MANIUSIENĖ, palaidota Sarandi kapuose 8. XI. 49.

KAIMYNAI PAREIŠKĖ SAVO UŽUOJAUTĄ
Staiga nuo širdies ligos mirus Veronikai Lunytei Manušienei, Antano Sabalio iniciatyva ir pasidarbavus St. Čepelai, Albertui Manušui ir kitiems kaimynams ir giminėms, gerširdiai tautiečiai suaukavo \$ 1001,— palaidojimo išlaidoms padengti. Au-kavo sekandiai:

Dr. E. LEVINAS
Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobos universitetuose, buvęs Rosario ligoninės klinikos vedėjas, dabar Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantys lietuviškai, priima širdies, aorta ir kt. ligų ligonius savo konsultorijoje nuo 15 iki 18 val.
CALLAO 545 T. A. 35-8669

— **PO \$ 50:** A. Manušis, A. Sabalis, E. Čepela, M. Janulavich, D'Onofrio y Cia, A. Kinduris ir J. Ordinskas. Flia. Righetti \$ 28. Po \$ 20: L. Correa, A. Zizis, A. Zemsta, A. Pिकास ir Flia. Sousunas. K. Piepolas \$ 15. Po \$ 10: A. Bastuk, K. Sabalis, J. Pozuto, A. Cabalera, J. Biknevičius, P. Tuomas, Estanero, J. Escarlos, Francisco, Maurin, J. Fucocch, Vazquez, Nuñez, F. Lazaro, I. Norvaisas, P. Buisas, Valle, V. Busninu, Maximo, P. Tatulis, J. Kasinskas, J. Marcijonas, E. Pažemis, S. Anciro, J. Bironas, Lopez, Rackauskas, G. Bajoras ir Keblaris. Raul Gallardo \$ 6.

— **PO \$ 5:** J. J. Yablo, T. Chopek, Cactillo, Macario, F. Antanėlis, Rogelio, J. Somunskas, J. Gonzales, J. Sanchez, A. Alvarez, A. Cerutti, O. Contorpe, D. Gabriel, N. Pasenok, C. Bucos, J. Galilūnas, F. Bražiūnas, R. Prolovich, P. Grigas, J. Gračiano, R. Lopez, C. Kersulis, J. Greciano, M. Butanavičius, P. Lekerauskas, M. Nauskas, V. Galvelis, A. Zuznis, Gincūnas, E. Cuzumiro ir J. Rusin-chuk. J. Juodviršis ir A. Achel po \$ 4.

— Šeši asmenys aukavo po \$ 3, dvyliką po \$ 2 ir septyni po \$ 1. Viso \$ 1001.—

Gilias skausmo prislėgtas velionės vyras, Benediktas Manušis ir duktė moksleivė Yolanda, širdingai dėkoja visiems už moralę ir materialę užuojautą. R.

Maria Nakaitė-Tumienė. Buenos Aires, XI. 1949.

URUGVAJŲ MIRE JONAS LUKOŠEVIČIUS
Sulaukęs 64 metų amžiaus, lapkričio 3, 1949 mirė Jonas Lukoševičius. Urugvajuje liko žmona, Veronika Plungytė ir sūnus Vytautas bei kiti tolimieji gimines.

— **Palaidotas 4. XI. 49.** Lai bus jam lengva Urugvajaus kapų žemelė. J. M. Dauksys.

LIETUVŲ MISIJOS DRAUGLJA INCORPORATED

„Nes iš malonės jūs esate išganyti tikėjimu; ir tai ne iš jūų, tai Dievo dovana. Ne iš darbų, kad nevienas nesigirtų“ (Ef. 2, 8, 9).

Dievo malonė išgano mus tikėjimu. Tai yra Evangelija. Ji skelbia galį visokiai žmonių saviteisai ir savigalei. Juk kam ji Kristus būtų kentėjęs ir miręs už mus, jei mes savo religingumą praktikomis ir dorniais darbais galėtume išganyti save? Bet tai yra taip pat Dievo malonė, kad mes galime tikėti tą Dievo malonę, kuri Jėzuse Kristuje — dar prieš mūsų buvimą ir įtikėjimą, nežurdama mūsų gerų ar blogų darbų — Vis a atliko mūsų išganytum. Taigi, tikėjimas nėra mūsų nuopelnas, bet jis gyvena Kristaus vieno nuopelnais. Ta prasme jis vienas išgano mus, bet jis niekuomet nėra vienas.

Gyvas tikėjimas Kristumi visuomet reiskiasi gerais darbais. Ne geri darbai padaro gerą krikščionį, bet geras krikščionis daro gerus darbus. Jis daro juos ne tam, kad jais būtų išganytas, bet todėl, kad jis be jų, nenupelnytų, seniai jau yra išganytas Jėzuse Kristuje. Malonė yra visuomet nupelnyta malonė. „Malonė, jeigu nėra darovanai, nėra malonė“, sako Augustinas. Darbais mes tegalime ir turime dėkoti Dievui už jo neišreikšiamą malonės dovana, kuri yra Viešpats Jėzus. Darbais mes turime šią Dievo malonę demonstruoti, Kristų išauginti. Darbai yra mūsų pareiga, o ne nuopelnas. Ir geri darbai, lygiai kaip ir pikti, yra atmetini, jei žmogus jais pats save nori išganyti ir pateisinti Dievui, tuo pasidarydamas Dievo malonės priešas. Mūsų darbai yra Dievui geri, kai jie, tarnaudami artimo labui ar Dievo garbei, giria Kristaus malonę. Evangelikai tikijasi krikščionis neskaičiuoja savo nuopelnų, bet gyvena Kristaus nuopelnais.

Cand. theol. A. Jurėnas.

Aukso Išdirbinių Fabrikas
JUSTINO VALAICIO
Daro naujus ir perdirba iš aukso žiedus, apyrankius, rėtėžėlius, vyrams ir moterims. — Parduoda laikrodžius:
CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas
T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA VeltuI ĮSIGYTI RAŠANT Į MOŠŲ RASTINĖ JAV LIETUVŲ MISIJOS DRAUGLJA INCORPORATED
P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

FELIKSĄ VAITKONĄ PALAIDOJUS.

Lapkričio 8, 1949 Buenos Aires ligoninėje Muñis nuo džiotos ligos mirė Feliksas Vaitkūnas, 62 m. amžiaus. Velionis Argentinon buvo atvykęs 1936 metais iš Alytaus, kur turėjo namą.

Argentineje dirbo medžio darbus automobilių dirbtuvėje. Ligoninėje išbuvo apie pusmetį metų. Vaitkūnas jaunystėje 15 metų gyveno Chicagoje. Lietuven grįšo po pirmojo pasaulinio karo. Argentineje gyvena vienas. Ligoninėje jį lankė draugai ir kaimynai: Juozas Čyžius, Kazimieras Urbanavičius, Viktoras Brozevskis, Viktoras Šatkauskas, Juozas Miliauskas ir kt.

Velionis buvo gimęs Medeliskėse, Paupenės valsčiuje, Zarasų apskr. Lietuvoje liko žmona Bronė Naciūnaitė ir trys broliai Rusijoje. Minėti jo lankytojai, o taipgi p. p. Puskenaliai, V. Petrauskienė ir S. Kulikauskienė palaidėjo velionį į amžiną poilsio vietą Chacarita kapuose. Jo kapas Nr. 21 randasi sec. 3, manz. 8. J. Čyžius.

A. A. FELIKSAS VAITKONAS, palaidotas Chacarita kapuose 9. XI. 49.

LENKŲ BARE NUŽUDYTAS BALTRUS UMBRASAS

Sekmandienį, lapkričio 6, 1949, lenkų J. ir N. Smykalo bare, c. Industria 800, Avellaneda, 14 val., 46 m. amžiaus lietuvis, Baltrus Umbrasas, bėgėdamas susiginčio su tūlu Alfredo Schneider, 22 m. amžiaus argentiniečiu. Pastarojo daugomas Umbrasos krito ir persikėlė galva.

Baro savininkai telefonu paaukė ambulanciją ir gydytoją. Greitosios pagalbos ambulancijai savininkai aiškino, būk Umbrasas pats krito dėl persigėrimo ir tik lūpą susimusė. Ambulancija išvyko, bet atėjus gydytojui jį vėl išaukė. Tuo tarpu mšeikos nunešė Umbrą į jo namus, iš kur ambulancija jį nugaubė į ligoninę Fiorito, kur nelaimingasis mirė. Policijai pradėjus tardymą, Schneider prisipažino kad su kitu draugu mūsę Umbrą. Suimti ir baro savininkai, bandę nusiepti žmogžudžius.

URUGVAJŲ MIRE JONAS LUKOŠEVIČIUS
Sulaukęs 64 metų amžiaus, lapkričio 3, 1949 mirė Jonas Lukoševičius. Urugvajuje liko žmona, Veronika Plungytė ir sūnus Vytautas bei kiti tolimieji gimines.

— **Palaidotas 4. XI. 49.** Lai bus jam lengva Urugvajaus kapų žemelė. J. M. Dauksys.

QUILMES BOCK
la mejor cerveza